

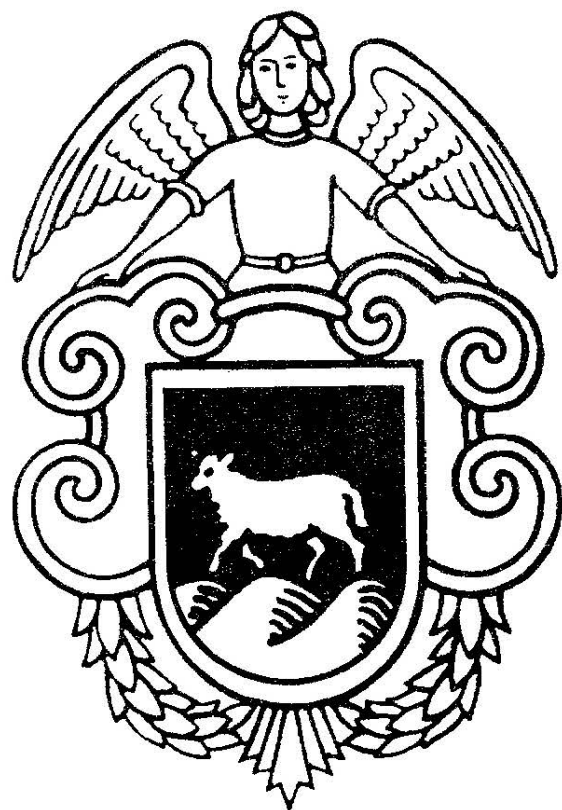

75 let skautingu na Vsetíně
1920 - 1995

SKAUTING JE SVĚTOVÉ Hnutí MLADÝCH LIDÍ
DEFINOVANÉ JAKO DOBROVOLNÉ, NEPOLITICKÉ,
VÝCHOVNÉ Hnutí OTEVŘENÉ VŠEM BEZ ROZDÍLU
PŮVODU, VĚKU, RASY NEBO VYZNÁNÍ
V SOULADU S ÚČELEM, ZÁSADAMI A METODAMI
FORMULOVANÝMI JEHO ZAKLADATELEM.

MĚSTO
VSETÍN

“Historie učí životu” - poučme se i my.

Český skauting měl silu přečkat útlak hnědý, rudý i normalizační a třikrát se obnovit v nečekané živelnosti. To zasluhuje pozornost i poznání historie tohoto hnutí i kořenů, z nichž vyrůstal.

Říká se, že u vzniku skautingu stál jeden muž a jedna kniha. Sir Robert Baden-Powell a jeho kniha Scouting for Boys.

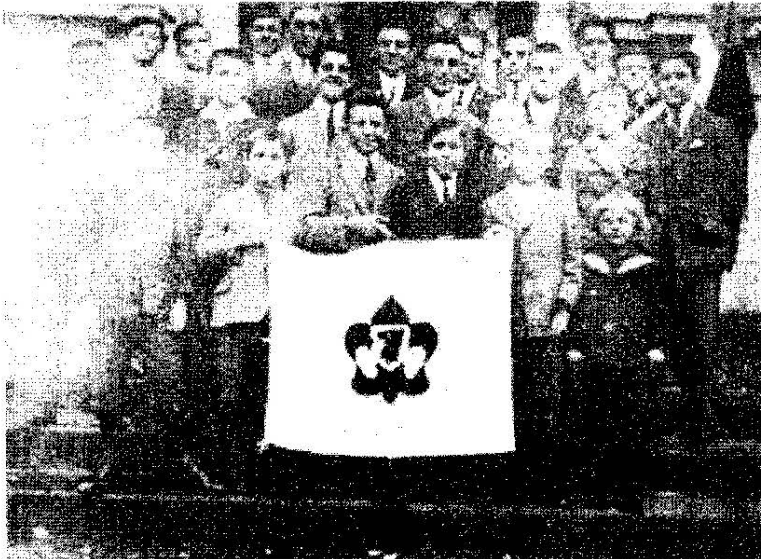
V této souvislosti můžeme říct, že u vzniku skautingu na Vsetíně stáli tři studenti, jeden oddíl skautů ve Valašském Meziříčí a Svojsíkovy Základy skautingu. Vsetínští členové meziříčského oddílu, bratři Quisové, tehdy studenti dřevařské školy, a Závěš Kalandra (odsouzen a popraven v červnu roku 1950 v procesu s M. Horákovou), student gymnázia, podali na schůzce návrh na založení skautského oddílu ve Vsetíně. Návrh byl přijat a prvního dubna 1920 šel městem průvod pěti skautů z Valašského Meziříčí a našich chlapců doprovázených hloučkem zvědavců. Pod Žamboškou postavili stan, vařili čaj, provedli několik her a cvičení, předvedli signalisování a jiné skautské dovednosti. Ještě ten den se přihlásili tři chlapci. Za několik dnů měl oddíl osm členů a dál se rozrůstal. Vůdcem prvního oddílu Svazu Junáků - Skautů byl zvolen bratr František Quis.

“Nelze vypsát s jakou radostí a nadšením jsme chodili na schůzky a vycházky. Několikrát za den jsme byli u Quisů popat se, co nového bude na příští schůzce, kam půjdeme na vycházku a jaké jsou další směrnice naší činnosti,” napsal později jeden z prvních rádců oddílu br. JUC. Miloš Jarošek. “S postupujícím jarem nastalo právě skautování. Na vycházky se chodilo dvakrát týdně, mnohdy i ve čtyři hodiny ráno. Cílem bývala Poschle, Bečevná, ale i Čup, Amerika a Jasenice. Cvičili jsme signalisaci, vázání uzlů, odhady a ostatní skautské dovednosti. Nosili jsme plně kapsy příruček, provázků a potřeb prvé pomoci. chtěje být vždy připraveni.

Avšak výchova se nezabývala jen skautskou praxí, bratr Quis ji dovedl velmi vhodně spojit s výchovou tělesnou a duševní."

První tábor se konal nad údolím Semetina na Nivce a trval sedm dnů. Vše potřebné se vezlo na ručním vozíku.

Jistě by se dalo napsat daleko víc o činnosti v prvých měsících, ale pojďme dál.

Po půl roce odchází bratr Quis na studie architektury do Prahy a vůdcem oddílu se stává bratr František Hadaš, odborný učitel na Horní škole. Pod jeho vedením se oddíl dále rozrůstá až na 45 členů. Členy oddílu se stali i příznivci skautingu, např. bratři Charvátové, MUDr. Gregor, a další významní občané města. Rádcové družin byli bratři Zdeněk Broža, Vladimír Porazil a Miloš Jarošek, jehož strýc byl vůdcem oddílu v Praze. V roce 1921 se zástupcem vůdce oddílu stal bratr Antonín Charvát. V tomto období vzniká skauting i ve Zlíně. V roce 1922 pozvali Zlínští naše skauty a skládali slib do jejich rukou. Byli to bratři Charvátovi. V roce 1923 se stal vůdcem oddílu na krátkou dobu br. Karel Charvát, vystřídal Miloně Bagara, který vedl oddíl po odchodu br. Hadaše. Tento se stal profesorem na VŠ v Praze. Bratr Bagar pak stál do odchodu na vojnu v čele 2. oddílu, který se počal tvořit. Když v roce 1924 vznikl 2. oddíl, jeho vedení zpočátku jako zástupce a ještě téhož roku jako vůdce přebírá Zde-

něk Broža. Od té doby stál Zdeněk v čele všeho skautského dění na Vsetíně a později i na Valašsku. Po odchodu br. Bagara na vojnu a br. Karla Charváta do OS klubu a na místo zástupce okresního zpravodaje převzal Zdeněk vedení i 1. oddílu.

V té době byla již vytvořena rada starších. Jejím předsedou byl zvolen bratr MUDr. Josef Gregor, primář městské nemocnice. Bratr Gregor byl vzorem skautského pracovníka, který po celodenní namáhavé práci v nemocnici byl vždy ochoten pomoci skautské věci. Pořádal teoretické i praktické kursy první pomoci, byl členem zkušební komise pro odborné zkoušky, psal články, básně a různá pojednání o skautingu.

V téže době, jak jsme se již zmínili, pracoval 36. klub OS - Portáši. Jeho prvním vůdcem byl bratr zapálený pro skautskou myšlenku, junák tělem i duší Stanislav Vrána. Bratr Vrána zemřel po těžké nemoci v roce 1926 ve věku 25 let. Jeho štafetu přebíral Karel Charvát - Velký Jagu.

Oba oddíly i Old skauti a rada starších pracují společně. V těchto letech se nejvíce tábořilo na Trubiskách u zámku hraběnky Františky ze Stillfriedu, která byla velkou příznivkyní skautů. Old skauti podnikali výpravy na Slovensko. Např. v roce 1923 přes Karlovice a Makov do Turzovky, další den Súľovské skály a z Trienčanských Teplic na Trenčiansky hrad do tábora tamějších skautů na ostřívku na Váhu, a poté do Uherského Brodu a přes Vizovice domů. Popis cesty účastníkem br. Ant. Charvátem je založen v našem archivu. Další výprava byla do Vysokých Tater.

23. května 1926 odhalovali vsetínští skauti Mařátkův pomník T. G. Masaryka, který byl postaven podle návrhu bratra arch. Františka Quise. 26. 6. 1926 navštívil Vsetín prezident T.G.M. Skauti provádě-

li pořadatelskou službu a stáli čestnou stráž u tribuny. Děvčata předala panu prezidentovi květinový dar.

V prosinci sehráli divadlo. "Skautik" od Fr. Homolky sklídl velký morální a prý i finanční efekt mimo bouřlivý potlesk.

1927 - první a druhý oddíl skautů na Vsetíně pořádal ve dnech 3. a 6. července velký propagační tábor, kterého se zúčastnil i první oddíl z Valašského Meziříčí. Pátého července byl uspořádán táborový oheň s akademií.

Na počátku roku 1928 registrovali vsetínští skauti 47 členů, uspořádali 16 polodenních a 9 celodenních vycházek, 2 výpravy a velký tábor na Trubiskách.

Ještě jedna událost se odehrála 23. června roku 1928 na Valašsku. 250 skautů tvořilo doprovod prezidenta TGM a Alice Masarykové při pobytu na Pustevnách a na Radhošti. Vykonalii pořadatelskou službu v tisícihlavém zástupu diváků a také službu a hlídky v chodbách a u pokojů prezidenta v hotelu Tanečnice na Pustevnách. Skauti měli postavený tábor, který navštívila i Alice Masaryková a prohlásila jej za vzorný. Za krásné hvězdnaté noci doprovázeli skauti prezidentovu družinu na Radhošť. Koně s kočárem vedli horalé v krojích. Dlouho po půlnoci se prezident vrátil a kordon skautů uzavřel Tanečnici.

(časopis Junák ročník X. č. 2 - 1928/29)

V téměř roce navštívil prezident TGM opět Vsetín. Cestou do Zlína (24. června 1928) skauti dělali pořadatelskou službu a děvčata předala květiny, tak jako při prvé návštěvě Svatojánské slavnosti.

V červnu 1929 začíná vycházet časopis vsetinských skautů Valašská stezka přejmenovaný v roce 1931 na Skautskou stezku. Redaktor Zdeněk Broža se svou redakční radou zde uvádí zprávy z celého skautského světa, skautských dopisovatelů, ale i články o přírodě a zajímavostech Valašska. Do časopisu přispívali i vedoucí KČT Vsetín pan lékárník Puczkailer.

Rovněž v červnu se uskutečnila hra pro nejmladší, Hledání pokladu. Tříčlenné hlídky vycházely od meteo sloupu na Dolním náměstí, kde byla skautská skříňka - vývěska - vždy po pěti minutách. Kolem Besedního domu do Luhu, odtud za Díly, pak k Horní škole a zpět. V dopisech měly úkoly, co mají spínit. Cesta trvala 78 minut. Po spínění úkolů dostaly družiny nové družinové vlajky.

V téměř roce vydává oddíl táborové pohlednice a plakáty, jejichž prodeje se ujal knihkupec Fr. Vévoda. Výtěžek byl použit na zakoupení dalšího vybavení. Tábora se na Trubiskách zúčastnilo 20 členů a trval 17 dnů. Old skauti putovali do Nizkých Tater.

Několik zpráv z obsáhlého popisu cesty OS:

"6.8. vyjždíme vlakem do Karlovic, odtud pěšky přes Javorníky a večer jsme u Váhu. Unaveni stavíme stan. Máme za sebou 70 km. Ráno vlakem do Povážské Teplé, potom pěšky Maninskou úžinou na Velký a Malý Manín do Záskali a dál Kosteleckou soutěskou. Je večer, nejprve hřibová polévka, potom guláš. Těžce dojídáme, ale ještě to není vše, další chod byl chleba s máslem a brynzou a kakao s mlékem." (asi nejedli celý den - pozn. red.)

"Příští den v 8 hodin jsme na Súľovských skalách a špíháme se na hrad. Po prohlídce skalních útvarů odcházíme na hrad Hríčov, dále pak do Velké Kotešove a po koupeli ve Váhu vlakem přes Žilinu do Turč. sv. Martina. Spali jsme u tamějšího skauta. Dále do Štubňan a do Banské Bystrice a do Šumiace. Druhý den se vydáváme na Kráľovu hoľu, nocleh u blízké koliby. Přišla obrovská bouře, stěhujeme se úplně promočení za světla blesků do koliby. Příští den za stálého deště putujeme do Štrby, nocleh ve vesnici před Štrbou. Další den, když jsme vyjedli všechny rohlíky v nádražní restauraci, sedáme do vlaku a uhaníme domů."

Začíná se jednat o založení dívčího oddílu.

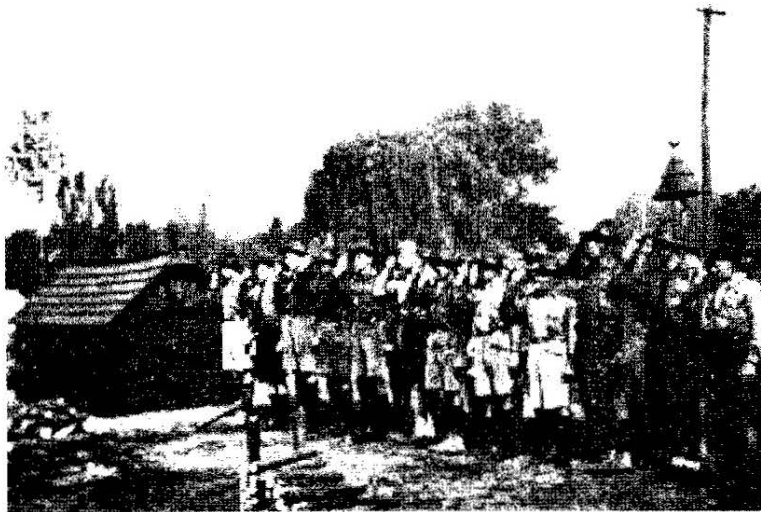
A již se blížila největší událost vsetinských skautů. Ve středu 20. listopadu 1929 se uskutečnila návštěva náčelníka prof. A. B. Svojsíka. Oddíly pořádaly jeho přednášku pro veřejnost "Japonská příroda a mláďi" a poté setkání skautů z celého okolí. Přijeli i župní a okresní zpravodajové J. Herold z Valašského Meziříčí a Dr. Zdeněk Štekl z Hranic.

Druhou velkou událostí na počátku roku 1930 bylo desetileté výročí založení prvního oddílu. V sobotu 27. dubna se konala přednáška československého cestovatele, skauta Josefa Boudy z Plzně. večer přijel oddíl skautů z Lipníka nad Bečvou a v neděli 28. ráno bratří z Hranic, Valašského Meziříčí a Nového Jičína v čele s bratry Šteklm a Heroldem. V zasedací síni na radnici za přítomnosti okresního hejtmána Dr. Dworzaka, zástupců městských úřadů, spolku a rodičů uvítal všechny Z. Broža. Bratr Štekl předal poté diplomy Svazu Skautů příznivcům hnutí panům Thonetovi, Boh. Brožovi, Fr. Quisovi (otci našeho skauta) a Boh. Bagarovi (rovněž otcí). Potom i ostatní činovníci vzpomněli počátky hnutí a uctili památku bratru, kteří se již nemohou naši práce zúčastnit.

Bratrum Charvátovým a Z. Brožovi byly uděleny bronzové svastiky na zelené stuze. Bratr Zdeněk současně obdržel jako první vsetinský skaut vůdcovský dekret. K tomuto výročí napsal tehdy br. Jarošek: "...vzpomínáme 10 let práce, k práci vůdců se druží práce rádců a jejich zástupců. Družinový systém byl dávno zaveden a nadchl všechny. Nelze nevzpomenout radostnou práci všech členů a proto se můžeme dívat klidně a spokojeně

na uplynulá léta ... bude-li mezi námi tento soulad, slibuji vám, že za příštích deset let vykonáme více než dosud. Na shledanou při dvacátém výročí." Kdo bude číst dál, uvidí, jaký osud skauty právě při tomto výročí čekal.

Vsetínský skauting vykročil do dalšího desetiletí ozdoben vyznamenáními svých vůdců s velkou chutí. Byl založen dívčí oddíl - vede jej Ludmila Brožová. Ale přišel generační problém, mnoho hochů odešlo do škol v jiných městech, a proto byly oddíly spojeny. V té době měl oddíl jen 27 členů. Klub OS ale stále pracoval, přešli do něj starší hoši z obou oddílů. Nastal další rozmach hnutí. V roce 1931 se všichni chystali na velkou událost - Slovanské tábory v Praze. Valašská župa měla postavit samostatný tábor a vsetínští skauti byli u toho. Před tím se konala generálka na Prahu - župní sjezd ve Valašském Meziříčí. Skautská vesnice a vše ostatní se zde soustředilo. A je tady 4. červenec s tábory Slovanských skautů.

Místo vyhrazené pro Valašskou župu přitahovalo pozornost všech. Byla zde postavena celá vesnice ze srubových domků i s rychtou a zvonici (převezeny z Kněhyně). Tábor navštívil i ředitel mezinárodního skautského úřadu br. Hubert Martin a poté po celou dobu pobytu bydlel na rychtě. Vedoucím výpravy Valašské župy byl Mirko Štekl. Vsetínské skauty vedli bratři Charvátové. Táboru se zúčastnilo 22 žup z ČSR a mno-

ho skautů z okolních států. Táborové chatky - vezli skauti také na světové Jamboree do maďarského Gődölo.

Bratr A. Charvát mi věnoval odznak z Jamboree v Gődölo s poznámkou, že si jej přivezl. Účast vsetínských skautů ale z jiného zdroje nemáme potvrzenou. Je ale pravděpodobná, poněvadž chatky, které se z Kněhyně vezly na sjezd do Prahy, se rovněž převážely do Maďarska.

Činnost oddílů pokračovala, pořádala se setkání s oddíly v okolí, skauti se zúčastňovali soutěží a vyvíjeli bohatou činnost v družinách i oddílech. Pořádaly se dále Čaje o patě v Prostředním šenku, aby se pomohlo nemajetným skautům s účastí na táborech a výpravách. Z dalších činností uvádíme alespoň Kurs čtení map a mapování, který vedl kpt. Pavloka v roce 1932. (V té době tábořilo v okolí Vsetína několik oddílů z jiných měst, např. z Olomouce).

V roce 1935 se konal sraz moravských a slovenských skautů na Javorníkách. Tato slavnost byla tehdy popsána v tisku i ve skautských časopisech. Zde je ale svědectví od přímých účastníků - bratra Leo Fábora, který nám poskytl i fotografie (bratr Leo žije v Žilině a dále pracuje pro slovenský skauting) a dále od bratra Ludovíta Hallana z Topoľčan. Upřesnění údajů trvalo více než rok, ale máme alespoň téměř vyčerpávající dokumentaci.

Uvádíme zde jen zkráceně průběh příprav i samých oslav.

Již týden před setkáním byly činěny přípravy, byl rozestavěn tábor, připraven vlajkový stožár a dříví na stavby i topení.

V sobotu odpoledne 24. srpna 1935 ožily Javorníky veselostí našich skautů a skautek. Setkání se zúčastnily oddíly z Povážské Bystrice, Trenčína, Trenčanské Teplé, Beluše a chlapecký i dívčí oddíl spolu s 36 OS ze Vsetína. Podle několika zpráv také jeden oddíl z Brna. Do večera se upravovaly stany, stavěl stožár, stoly s lavicemi a brána. V osm hodin večer za zpěvu hymny vyletěla na stožár vlajka. Oslavy zahájil za slovenské skauty okresní zpravodaj bratr Löwenbein a Zdeněk Broža za moravské skauty. Poté byly předvedeny táborové ukázky a po táborové radě večerka. V jednu hodinu po půlnoci byl vyhlášen poplach. V neděli po rozcvičce a bohoslužbách se rozproudil táborový program. Po obědě se skauti seřadili na hranici Moravy a Slovenska, kde za přítomnosti vsetínského starosty, tovaryšáka Josefa Sousedíka a zástupce Štefanikovy společnosti, bratr Löwenbein oficiálně oslavy bratrství zahájil. Za městskou radu Vsetína a Štefanikovu společnost promluvil tov. Sousedík a vřelými slovy přivítal toto setkání a sbratření obou národů. Za skauty opět mluvil okresní zpravodaj Z. Broža. Bylo provedeno defilé a poté mohutnými pokřiky skauti i hosté přivítali místostarostu Svazu skautů divízního generála Klecandů. Několik jeho slov: "Přicházím, abych Vás pozdravil jménem Svazu, jako oporu našeho státu, neboť Vy tvoříte jeho budoucí generaci ..."

Následovaly skautské hry a rozpravy s gen. Klecandou a tov. Sousedíkem. Setkání bylo ukončeno spuštěním vlajky a hymnou. Pozdravné telegramy zaslány prezidentovi TGM, ministroví a předsedovi Štefanikovy společnosti VI. Šrobárovi, pod jehož patronací se oslavy konaly, a také náčelníkovi br. A. B. Svojsíkovi.

Protože všechny údaje v tomto almanachu ověřujeme alespoň ze dvou zdrojů, musíme konstatovat, že z období let 1936-38 máme nejméně zpráv. Víme, že oddíl chlapců měl 47 členů spolu s OS a dívčí asi 20 členek. Stále pracovala rada starších. Vůdcem spojených oddílů byl Zdeněk Broža, jeho zástupce byl v té době Jaromír Spurný, děvčata vedla Ludmila Brožová.

V únoru 1936 se sešli činovníci Valašské župy ve Val. Meziříčí, aby projednali a připravili program pro příští období.

30.5.-2.6. se konal ve Zlíně zemský sněm. Byli přítomni náčelník Svazu br. A. B. Svojsík, Dr. Velen Fanderlík, br. Plajner a další. Podle publikace Zlín - skautům, vydané při této příležitosti, měla Valašská župa 12 oddílů chlapců, 8 oddílů děvčat, ale i Šotky (světlušky), Vlčata, 6 oddílů OS a 1 OS děvčat. Ve výčtu jsou ale chyby, protože není uveden oddíl děvčat, klub OS a rada starších, které prokazatelně na Vsetíně pracovaly.

V roce 1938, kdy Svaz skautů dosáhl největšího rozvoje (65 000 členů), prokázali skauti připravenost při mobilizacích. Vsetínští skauti vytvořili oddíl spojek na kolech pro potřeby CO. Na podzim vstoupila do dívčího oddílu Hanka Kostelníková-Dudová - po válce krátce vedoucí 2. oddílu, v roce 1968 místopředsdkyně ORJ za dívčí kmen.

Mnichovský diktát v září 1938 rozvrátil Československo. V českých zemích byla zabráná pohraniční území, skautské organizace zrušeny a majetek zkonfiskován. Slovensko se odtrhlo od českých zemí a v prosinci byly skautské oddíly na Slovensku zrušeny. Tento rok, který znamenal konec dvacetileté ČSR, byl pro skauty obzvláště bolestný. 17. září zemřel zakladatel našeho skautingu a náčelník Svazu junáka - skautů a skautek A. B. Svojsík, 11. prosince místonáčelník a jeho nejbližší spolupracovník Jan Novák.

V krátkém období tzv. 2. republiky byly snahy všechny složky národa sjednotit a řídit vládní stranou Národní jednoty. Samostatnost skautského hnutí se ale podařilo uhájit. Bylo ujednáno, což byl velký sen Svojsíkův, i když spíše splněný tlakem situace, sjednocení našeho skautingu. Toto bylo zásluhou posledního starosty Svazu univerzitního profesora Dr. Josefa Charváta. Na ustavujícím sněmu 22. ledna 1939 vznikl Junák - ústředí skautské výchovy. Tvořili jej Svaz skautů i s náboženskými složkami Junáci

volnosti a Švehlovi junáci. Ostatní skautské organizace do Junáka nevstoupily (např. Skauti DTJ - dělnických tělovýchovných jednot. kletí dřive na Vsetíně také působili) a tyto pak postupně zanikly, i když nebyly Němci zrušeny. Do čela Junáka byl zvolen pplk. gen. štábu Václav Vlček jako velitel (starosta) náčelník, sestra Koseová a Boh. Řehák. Došlo ke změně organizací struktury, kroju - (hnědé šátky) atd.

12. března 1939 byly schváleny stanovy Junáka a stanovy Sdružení přátel Junáka. Dnes bychom mohli říci kmen dospělých.

Po okupaci 15. března 1939 musel velitel Junáka Vlček odstoupit, jeho nástupce B.Řehák, br. J. Charvát a další činovníci byli zatčeni jako rukojmí. Novým náčelníkem Junáka byl jmenován Dr. Rudolf Plajner.

A co skauti na Vsetíně?

V létě roku 1939 byly uspořádány dva tábory, chlapecký a dívčí, v roce 1940 rovněž. Tábory vedl Z. Broža se svým bratrem Mirkem - tlustým bratrem (vůbec nebyl tlustý). Dívčí tábory vedla Lud. Brožová. Tábory byly blízko sebe. Ludmila byla jmenována oblastní velitelkou dívčího kmene. Dne 8. října se konala vzpomínková schůzka všech vsetínských a okolních skautů na A. B. Svojsíka (přítomno 61 skautů). V říjnu 1939 zakládá Drahoš Dostál další družinu s názvem Vlčáci pro nejmenší skauty. Zpočátku měla tato družina 14 členů, dnes z nich pracuje jenom Tan - Toník Šedlbauer. O něco později do družiny vstupuje Alfons Váša, Jirka Londín, Jirka Černocký, jehož otec byl členem SPJ a několik dalších hochů. Tyto jména uvádíme proto, že v dalších letech se tito bratři podíleli na práci skautů na Vsetíně a zase se s nimi setkáme. (Po skončení činnosti založili dva čtenářské kluby a poté osadu SVL, která byla mladší odnoží Samotářů.)

Další jména jsou uvedena v kronice střediska. Schůzky se konaly v Živ. škole. V květnu 1939 přichází do oddílu br. Bedřich Bilský, který musel i s rodiči utíkat z Příbora z tzv. Sudetengebiet před fašisty. Několik zpráv z jeho deníku:

"Třetí družina Ostříž 1. oddílu, řádce Dušan Misarek, schůzky jsou v úterý v 18 hod. v klubovně Živnostenské školy.

Po následném rozpuštění Junáka se v krajích br. Běda s br. Sypěnou vypravili za skauty do Zlína. Tam je zatkl gestapo. Bohudík jen nakrátko, večer byli zase doma. Později založili trampskou osadu Smečka tuláků." Záznamy v jeho deníku končí datem 29. 9. 1940, ale tak daleko ještě nejsme.

V záznamech vedoucího Vlčáků můžeme číst, že se dále skládá nováčkovská zkouška, plní body junácké stezky, ostatní skautské disciplíny, učí se Junácký zákon. V záznamech z konce roku se uvádí, že schůzky se kolem vánoc nekonaly, protože pro silný mráz se nedala vytopit klubovna.

V polovině ledna byl vydán zákaz vycházení ve večerních hodinách. Němci zvyšovali tlak na obyvatelstvo. Přesto se konaly i vycházky, ovšem jen v okolí Horního Města, k Pěti lipkám, Malé Kolečky, Za Dily a pod. Dále čteme, že se objednávaly odznaky i kroje.

V posledních letech byly založeny malé oddíly také v některých vesnicích kolem Vsetína. Např. v Liptále družina Bobrů, v Jablůnce, v Karlovicích, v ostatních vesnicích není existence ověřitelně doložena.

25. ledna 1940 děvčata uspořádala slavnostní schůzku k 25ti letému výročí dívčího skautingu. Účastnili se všichni. Činnost oddílů a družin pokračovala podle tehdejších možností. A již tu bylo léto a tábory na Pulčínách byly velkolepé - skautské po všech směrech. Jen československou vlajku již na fotografiích postrádáme. Ke konci tábora byli nejmíadší členové odvezeni autem domů z obav před řáděním gestapa, které na mnoha místech skautské tábory rozehnalo.

Výnosem K.H.Franka z 28. října 1940 byl Junák zlikvidován.

Vsetínští skauťáci se naposled sešli v říjnu za účasti 58 členů nad Malou Kolečkou bez táboráku a smutni. Mohli sice hodnotit úspěšné druhé desetiletí, jak o tom psali v roce 1930, ale myslíme, že spíše je zajímalo a že mluvili o tom, jak prožít nebo spíše přežít příští léta.

Z období do roku 1945 není mnoho zpráv. Mládež zakládala čtenářské kluby Mladého hlasatele, trampské osady, stali se členy KČT nebo SK Vsetín. Známe již osadu Smečku Tuláků a SVLů. Přece jen se organizovala činnost. V roce 1944 pod vedením Drahoše Dostála jdeme na výpravu na Pulčiny. Jsme vybaveni na několik dnů. Starý stavíme pod Sluneční skálou (Kazatelnou), potraviny ukládáme do jeskyně ve skalách. Druhý den zjišťujeme, že se jídlo ztratilo a my museli domů. Až po válce vyšlo najevo, že potraviny byly předány partyzánům.

23. května 1941 vydal ministr vnitra exilové vlády v Londýně souhlas s vytvořením Junáka - ústředí skautské výchovy v Londýně. 25. června mezinárodní skautská kancelář uznala Svaz Československých skautů v zahraničí. Junák existoval.

Nadešel dlouho očekávaný den, 4. květen 1945, den osvobození města Vsetína Československou armádou. V dopoledních hodinách, při obchůzce městem, ještě obsazeném ustupující německou armádou, setkává se Zdeněk Broža se Zdeňkem Polanským a již tehdy hovoří o obnově Junáka. Bratr Polanský se do města přistěhoval v průběhu války, když předtím musel opustit Slovensko, kde pracoval a také vedl oddíl.

Po přípravných schůzkách činovníků svolávají bratři Broža, Polanský a Černocký, 4. června zahajovací schůzku do zasedací síně Vsetínské radnice.

Podle zápisu přišlo 74 skautů a skautek. Nejmladší s lilii na rukávu měli službu před radnicí.

Na této schůzce byl Zdeněk Polanský ustanoven velitelem střediska. Tehdy ještě v Junáku přežíval velitelský systém.

Velitelem okrsku byl, jak již víme, bratr Broža, jeho zástupce Alois Černocký a zástupkyni děvčat sestra Ludmila Brožová, Zdeňkova manželka. Okrsek Vsetín patřil do 27. Valašské oblasti, jejímž velitelem se stal br. Bohumil Pipek.

Hned příští týden je svolána schůzka pro zájemce o členství na hřiště gymnázia. Zájem byl obrovský.

Následovalo rozdělení do oddílů. Vznikly dva oddíly děvčat a později i roj světlušek, čtyři oddíly chlapců a také dvě smečky vlčat. Tu se staršími chlapci vedl Zdeněk Ekart, mladší František Goldefus s bratrem Lackem. Vedoucí 1. oddílu děvčat se stala sestra Helena Chovancová, zástupkyni její sestra Karla. Vedoucí 2. oddílu děvčat se stává Miluška Kolaříková, zástupkyni Lilka Geržová. 1. oddíl měl 4 družiny, 2. oddíl měl 3 družiny. Později je založen roj světlušek pod vedením sestry Dobrušky Volčikovové-Krevňákové.

1. oddíl chlapců má 4 družiny a vede jej Stanislav Dědič, jeho zástupcem se stává Antonín Šedlbauer. 2. oddíl má 3 družiny, vede jej Bohumil Huček - Pulč. 3. oddíl má 3 družiny, vedoucí je Václav Strakuš. 4. oddíl složený z učňů ve Zbrojovce vede Karel Navrátil. Členy střediskové rady mimo již jmenovaných činovníků byli bratr Dostál, jeho žena Eva, bratr Bagar, Černocký, František Bouzek.

24. června se konal táborák na oslavu zahájení činnosti. V Panské zahradě byl postaven ukázkový, ale po tři dny trvání i obydlíový tábor. Prováděly se ukázky skautských dovedností a táborového programu. Druhý den večer se na dně tehdy prázdného jezírka rozhořel mohutný táborák, se zdražilým programem. Diváci byli nadšeni, podle vzpomínek pamětníků jich přišlo několik set. Před táborákem šel městem skautský průvod.

V červenci se konalo setkání skautů na Radhošti, zúčastnilo se asi šest tisíc skautů a skautek. Stále přšelo, přesto vojáci uspořádali ohňostroj. Několik družin ze Vsetína se vracelo pěšky. Děvčata si na dvoudenní zpáteční cestě vyhledala tábořiště.

V tomto roce chlapecké oddíly samostatně netábořily, ale děvčata po zdolání odporu střediskové rady na tábor jela. Konal se na "Sluneční pasece" nad Miloňovem ve Velkých Karlovicích. Od 15. července tábořil 1. oddíl a od 1. srpna druhý oddíl dalších 14 dnů.

Chlapecké oddíly místo tábora pořádají vícedenní vycházky. Zástupci chlapeckých oddílů ze Vsetína (35 členů) se 19. srpna účastnili smuteční tržiny na Ploštině, kde položili věnec se stuhou Nezapomeneme - Junák Vsetín, a zřídili ošetrovnu pro účastníky z řad veřejnosti.

Po prázdninách začíná intenzivní skautský život. Je zahájen rádcovský kurz pro vedoucí družin a jejich zástupce, družiny začínají pracovat samostatně. Probíhá příprava na nováčkovské zkoušky.

Oddíly jezdí do okolních vesnic a na pozvání tamějších členů pomáhají zakládat oddíly. V Jablůnce je oddíl od počátku, ale vznikají nové v Mikulůvce, Bystřičce, Liptále, Hovězí atd. Co bylo ale nejdůležitější - začala stavba Junáckého domova, chodí se na brigády.

Skauti dělají službu na velitelství partyzánské jednotky v její kanceláři u Koutných a průvodce po okolí města.

21. srpna předala vedoucí 2. dívčího oddílu vedení Lilce Geržové, která ji zastupovala do září, kdy se vedení ujala sestra Anna Kostelníková. Oddíl se rozrostl o čtvrtou družinu, kterou vedla sestra Dostálová. V březnu 1946 převzala 2. dívčí oddíl Liika Geržová a vedla jej až do konce. V té době byla zvolena do okrskové rady za dívčí kmen.

27. září jsou na Vsetině zahájeny partyzánské oslavy. Při nich je zapálen táborák na památku obětí války, mezi nimiž bylo rovněž mnoho skautů. Táborák byl zakončen slavnostním skautským slibem.

3. října odchází vedoucí 1. dívčího oddílu a na její místo nastupuje její sestra Karla Chovancová, zástupkyní se stala Karla Bobovcová.

28. října zapalují skauti na okolních kopcích vatry. Již dlouho předtím odkrývali zasypaný areál Masarykova pomníku a čistili jeho okolí. Při odhalování drželi čestnou stráž.

Činnost oddílu pokračovala Mikulášskými a vánočními besídkami. Vyráběly se různé dárky - děvčata obou oddílů šily panenky a zvířátka. Na besídky byly zvány i děti nemajetných rodičů, kterým byly dárky rozdávány. Děvčata také uspořádala výstavku panenek ve výkladu pana Vévodky a hračky u něj prodávala. Výtěžek patřil oddílům. Byla to vánoční akce "Skautky dětem". To se opakovalo i další léta.

Pořádal se kurz esperanta, který vedl vůdce 2. oddílu Pulí a stále se pracovalo na dostavbě domova.

V prvním roce činnosti probíhaly schůzky většinou venku v přírodě, v bytech rádců, v tělocvičnách a kde se dalo. Teprve ke konci roku se všichni scházeli v Junáckém domově, kde zatím nebyla elektrika a okna uzavřena lepenkou. Ale byl to již náš domov. Teprve v lednu se zasklila okna a začala výzdoba kluboven. Družiny měly své rohy a jistě si každý dovede představit, s jakou radostí se klubovny upravovaly.

Domov měl kancelář střediskové rady, místnost pro sociální vybavení a dřevo na topení, po obou stranách široké chodby, pět místností a sklad a na konci přes celou šířku velkou střediskovou místnost. Byla to dřevěná montovaná stavba oteplená panely z hobry, topilo se vojenskými plechovými kamny a pouze dřevem. Při velkých mrazech nic moc, ale byl to náš druhý domov.

9. - 10. února se konal 2. Junácký sněm v Praze, na kterém byl ustaven Československý Junák, 19. června schválilo ministerstvo vnitra stanovy. Od počátku roku nastal obrovský rozmach hnutí, v Junáku bylo registrováno více než 250 000 členů. Na sněmu je zvolen starostou bratr Velen Fandrlík, náčelní dívčího kmene sestra Vlasta Koseová a náčelník chlapeckého kmene bratr Rudolf Plajner.

V polovině února, po 25 letech skautské činnosti ve Vsetině, odchází bratr Zdeněk Broža do Liberce. Ztratili jsme tak bratra, který má největší podíl na rozvoji skautingu ve Vsetině a v celém okrsku. Zdeněk žil ještě dlouhá léta v Liberci, kde opět aktivně pracoval i se svou ženou a synem Ivanem. Zemřel po dlouhé těžké nemoci v roce 1992. Vzpomeňme si na něj při této příležitosti a vzkazme mu: Zdeňku, nikdy na Tebe nezapomeneme.

24. února hraje středisko v divadle "Z" hru "Malý hrdina". Velký úspěch korunoval práci hlavně děvčát.

14. dubna 1946 se za účasti tehdy již zemského starosty B. Pipka poprvé schází Okrsková rada Vsetín. Jejím vedoucím se po odchodu bratra Brože stal A. Černocký.

Podle zápisu vidíme, že mimo oddíly střediska Vsetín pracují chlapecké i dívčí oddíly v Jablůnce, Mikulůvce, Pržně, Hovězí, Liptále a také v Karlovicích, Halenkově a Karolince. Později vytváří Jablůnka a Karlovice samostatné okrsky. Vedení 1. dívčího oddílu přebírá sestra Karla Babovcová.

30. června vyvrcholil činovnícký kurz, který probíhal od jara čekatelskými a vůdcovskými zkouškami. Předseda zkušební komise byl Boh. Pipek. Zúčastnilo se 19 činovníků.

V červnu začíná vycházet časopis střediska Valašská stezka.

A již se opět blíží tábory - vyvrcholení skautské činnosti oddílů. Tentokrát je vybudován střediskový chlapecký tábor na "Jezerném" ve Vel. Karlovicích. Začínal druhý oddíl, pak vlčata a končil 3. a 4. oddíl. Dívčí oddíly

v tomto roce netábořily, rozhodly se pro putování po vlasti (1. dívčí několikaletý puták na Pulčinách).

Velkou událostí pro naše skautky a skauty byl sjezd 27 oblastí - "Valašské Jamboree" v Teplicích u Hranic 5. - 7. července. Na louce pod láznemi vyrostly dva tábory se vším, co k nim patří. Probíhaly soutěže ve skautských dovednostech, návštěvy jeskyní a propastí, ale hlavní význam měla setkání s jinými oddíly, výměna zkušeností a poznání, jak jsou programy prováděny v jiných střediscích a oddílech. Druhý den byl v Hranicích uspořádán průvod skautů a na zakončenou sjezdu obrovský táborák. Účastníkem byl také bratr Plajner a činovníci ústředí.

Začátkem července se konal tábor "Bratrství". Zúčastnili se jej skauti z Poavážské Bystrice a 2. chlapecký ze Vsetína. Tento tábor byl součástí oslav "Sjednocení Čechů a Slováků" a navštívilo jej mnoho skautských oddílů z okolních měst. Jmenujme alespoň ty, jejichž podpisové listy se zachovaly v archivu: skauti z Příbora, smečka vlčat rovněž z Příbora, skauti z Bylnice a Púchova, ale také členové Moravsko-Slovenské společnosti "Vlára".

Důležitou záležitostí v roce 1946 bylo zahájení práce instruktorů a uspořádání první Valašské lesní školy. Vůdce školy, bratr Pipek, s instruktory potom až do roku 1949 pořádal 2x ročně kurzy LŠ pro vedoucí oddílů a jejich nástupce. Od roku 1947 se pak konaly i zimní LŠ. První LŠ se konala v Jarcově a ze střediska se jí zúčastnili bratři Dědič, Severa a D. Šedlbauer, v dalších letech bratři J. Černocký a J. Londin. To již měla VLŠ své stálé tábořiště na Ujmiskách pod Radhoštěm nad Dolní Bečvou. Poslední VLŠ v roce 1949 se zúčastnil bratr Ryšavý z 1. oddílu a znovu také J. Londin a J. Černovský, tentokrát již jako demonstrátoři (pomocní instruktoři).

11. září se registruje 1. roj světlušek. Vede jej sestra Dobruška Volčičková - Krevňáková se dvěma zástupkyněmi - Květou Fajkusovou a Jarmilou Volčičkovou. Má 23 členek.

Zahájení dalšího Junáckého roku po prázdninách, zároveň se vzpomínkou na A. B. Svojsíka, se konalo v Jun. domově 22. září 1946. Poprvé byla vyřazena vlčata do oddílů. Vznikl 5. oddíl, který vedl Drahoš Dostál se svým zástupcem Jožkou Šilerem. První smečka se znovu doplňovala, vůdcem druhé byl stále F. Goldefus.

Další významnou událostí vsetínských skautů byla návštěva br. náčelníka R. Plajnera. 26. 10. se konala slavnostní schůze s činovníky a setkání s od-

dily. večer pak v divadle "Z" veřejná přednáška br. Plajnera "Mé dojmy z návštěvy SSSR".

4. prosince se konala ustavující valná hromada Sdružení přátel Junáka. Již 27. 5. 1946 vydalo ústředí povolení k vytvoření pobočky na Vsetíně. Po předložení stanov SPJ, ohlášení Zemskému úřadu a Okresnímu úřadu Městský úřad Sdružení zaregistroval. SPJ byl právní subjekt, proto tak složité úřadování. Starostou SPJ byl zvolen ing. Eduard Schmidt, ředitel obchodní akademie a místostarostou architekt František Quis, první vůdci našich skautů. Sdružení mělo tříčlennou radu a dvanáctičlenný výbor vesměs bývalých skautů a rodičů našich dětí. Jeho cílem byla podpora a rozvoj skautingu v regionu a řídilo se vlastními stanovami - dnes bychom mohli říct, že jeho funkci plní Oldskautský kmen, dříve rada starších. V dnešní době SPJ ještě nejsou ustanovena.

1. prosince se konala mimořádná porada činovníků celé oblasti s doplňovacími volbami. Do oblastní rady je za Vsetín zvolen br. Václav Strakoš, který se stal po odchodu Zdenka Polanského na vojnu velitelem střediska.

Není možné v krátkosti popsat všechny události, které se během roku staly, ať to byla akce Výstavba republiky, sběr plechovek na pomoc průmyslu, pomoc při žních nebo vlastní akce, táboráky, vycházky, plnění stupňů zdatnosti, odborek atd. Činnost Junáka je pestrá a bohatá.

Rok 1947 byl již v lednu zahájen rádcovskými a činovníckými kurzy pro celý okrsek. Registrace oddílů probíhá jako vždy, jen 2. oddíl registroval jen 12 členů. Do jeho života necitlivě zasáhla středisková rada. Přes odpor oddílu je jeho vůdce pověřen vedením roverů a na jeho místo nastoupil René Hlaváč, který byl již tehdy funkcionářem SČM. Družiny Ostřížů a Bobrů sice pracovaly dál, ale oddíl již ne. Rádcové a jejich zástupci vedli současně družiny 5. oddílu, jehož vedení později převzal bratr Z. Ekart. Tábor byl již společný, tentokrát i s vlčaty na Skaliči u chaty, kterou středisko získalo do pronájmu. Vlčata spala v chatě.

Středisko mělo v té době v bezplatném pronájmu chatu na Skaliči pod hřebenem Javorníků a druhou nad Miloňovem. Zde se konaly i zimní tábory a víkendové pobyty oddílů nebo družin. Vše se dopravovalo na saních. Později jezdili také do srubu na Lemešné.

Zde bych rád napsal dvě poznámky. Jsem rád, že tradice 2. oddílu obnovil v roce 1968 bratr Milan Tichý a dnes, když píšeme tento almanach, je vsetínská Dvojka velmi dobrý oddíl, který má silné zázemí ve svém vedení a skupině roveru.

Druhá poznámka se týká tehdejšího vůdce 2. oddílu Bohumila Hučka - Pulího. Dal tehdy Junáku všechno, i když jeho sociální podmínky nebyly nejlepší. A co hlavně, naučil nás něčemu, co je dnes dost velký problém - družinového systému a práci oddílové rady. Naučil nás, že družiny musí pracovat samostatně, proto se také zbytek družin 2. oddílu, později jako oddílová rada 5. oddílu a zástupci vedoucích u obou smeček vlčat, dočkal doby, než nám školy, zaměstnání a rozpuštění Junáka ukončilo činnost. Pulí byl členem Junáka od roku 1926. V roce 1936 byl vyznamenán čestným odznakem "10 let služby" a v roce 1946 "čestná léta" za dvacet let služby. Mimo vedení oddílu byl členem okrskové rady.

Skauting na Vsetíně i v okrsku se rozvíjel úspěšně. Snad to dokumentuje výroční zpráva děvčat za uplynulý rok. Počet oddílů 16, oddílových schůzek 207, schůzek družin 464, na veřejných akcích účast 85 % ve 195 případech, v akci "pomoc republice" bylo odpracováno 13 277 hodin a provedeno 96 vycházek. Chlapeckých oddílů bylo téměř dvakrát více, takže můžeme říct, že Junák byl opravdu úspěšný.

V tomto roce tábořil 1. oddíl na Pulčinách, 2. a 5. oddíl s vlčaty na Skaliči, jak jsme již psali. 3. oddíl, děvčata ve Vlárském průmysku.

Světový i náš skauting žil velkou událostí - sjezdem zástupců všech skautů světa. V Moison u Paříže se konalo "Jamboree míru", první po válce. Z Československa mělo jet 674 skautů, tolik jich bylo za války umučeno a padlo na frontách. Jelo nakonec 500. Z našeho střediska bratři Černocný, Šiler, Golář a Tutsch.

Při nočním defilé na zahájení pochodovalo v třicetišestistupech téměř 50 000 členů delegací ze 48 zemí, desetitisíce francouzských skautů - světíonošů a podle francouzské abecedy nakonec v čele s naší vlajkou ozářenou reflektory a bouřlivě vítání českoslovenští skauti, jako jediní ze slovanských národů.

Dnes je členem našeho 36. klubu OS rovněž jeden z tehdejších účastníků, bratr Jan Veselý.

Začátkem října uspořádalo středisko akademii pro veřejnost v divadle "Z". 12. října proběhly obrovské závody ve skautských disciplínách.

Od 26. října do 1. listopadu probíhala v Junáckém domově výstava se setkáními činovníků a členů oddílů. Byly zde vystaveny exponáty z celého okrsku a také bohatá sbírka z Jamboree.

V domově také probíhaly besídky a u "Březáčků" čaje o pátě.

I když můžeme rok 1947 hodnotit velmi dobře, jeho konec a začátek roku 1948 byl poznamenán vzrůstající nervozitou v celém hnutí. Začalo se hovořit o vytvoření jednotné dětské organizace a další likvidaci.

Na 28. února byl svolán 3. junácký sněm do Zlína. Delegáti již byli vybráni, ale sněm byl zakázán. Po komunistickém puči bylo ústředí Junáka v Praze obsazeno a jeho čelní představitelé brutálně vyvedeni. 29. března byl Junák rozhodnutím akčního výboru MF začleněn do SČM jako dětská organizace. Začala druhá likvidace skautingu.

A co všechni skauti? Přes výměny názorů a různé debaty a dohady, pokračovala práce oddílů dál. Nelze říct, že tak jako jiná léta, ale zatím stále ve stejném duchu.

Proběhla příprava na tábory, a ty se také konaly. 1. oddíl tábořil u rybníka Nemajov u Peňhřimova, 5. oddíl ve Vlárském průmysku, vlčata na Skaliči a děvčata v Podřátém na Karlovicích.

Zmíníme se o táboře 5. oddílu, který vedl Zdeněk Ekart s oddílovou radou. Stál u říčky Vlárky, na které jsme postavili hráz a získali plochu pro plavání a jízdu na lodkách. Vyráběly se totemy, chodilo na vycházky do okolí, ale i do Trenčína na tamější hrad. Na táboráky jsme zvali skauty, kteří tábořili v jiné části průmysku, a také členky Sokola Brno 4, tábořící v chatě poblíž našeho tábora, a také místní obyvatelé ze Sv. Sidonie, kam se chodilo nakupovat. Byl to jeden z nejlepších táborů, skautský po všech stránkách. Tentokrát služ. družinám vládla sestra Olinka, Zdeňkova manželka. Každý večer pod totemy zasedla oddílová rada a upřesňovala program.

Bratři 1. oddílu vzpomínají, jak na tábor u Nemajovského rybníka vezli dvě obrovské bedny na kolečkách, aby je z vlaku mohli dopravit na tábořiště. Na návštěvu v místních závodech a sýrárně, na zážitky s vlastnoručně vyrobeným vorem.

Po táboře nastoupili dva bratři na Valašskou lesní školu. Tam již proběhla ostrá diskuse o vývoji skautingu.

2. až 4. srpna se v Budapešti konala mezinárodní konference socialistických představitelů mládežnických organizací, která vyhlásila "důsledný boj proti skautingu". Začaly probíhat další kroky k likvidaci Junáka, skautské myšlenky byly překrucovány a zostuzovány. Tyto události ve vzpomínkách překrývají vzpomínky na činnost oddílů.

Ještě v prosinci 1948 jsou ustanoveny místní junácké rady. Středisko přebírá Stanislav Dědič. sice již hodně oslabený, ale stále pracující. Znovu

se chystají tábory. Tentokrát první oddíl společně s pátým táboři v Tisňavách na Karlovicích, děvčata na Bařince rovněž v Karlovicích a vlčata tradičně na Skaliči.

Tentokrát jsou však tábory bez svých oddílových vůdců. Chlapecký oddíl vedli tři Jiří - Jiří Rychlík, Jiří Černocký a Jiří Londin. Divčiči také tři děvčata a vlčata vedl Fr. Goldefus.

Znovu se také uskutečnila Valašská lesní škola za účasti našich skautů.

V letních měsících navštívilo naše středisko několik oddílů z jiných měst, takže jsme měli zprávy téměř z celé republiky. Za všechny uvádíme skauty z Třebíče, jejichž zápis byl v kronice poslední.

V roce 1949 se na Vsetíně konala krajinská výstava "Valašsko v práci". Skauti mimo pořadatelskou službu pomáhali s přípravou expozic a měli rovněž svoji. V poschodí jeslí za gymnáziem připravili velkou výstavu a na terase postavili ukázkový tábor s celým vybavením i totemy. Přespávali v něm bratři, kteří měli službu v areálu výstaviště.

V uplynulých letech vydávaly oddíly tři časopisy. 1. oddíl Valašskou stezku, 2. oddíl ručně psané Rodeo a 3. oddíl Trojník. Byl založen skautský valašský kroužek, v nedělní dopoledne se v Domově promítaly filmy pro děti a konaly různé přednášky.

Skautská činnost v zimních a jarních měsících roku 1950 sice pokračovala, ale již sporadicky a bez zaujetí. Ti nejvytrvalejší stále doufali, že ten absurdní komunistický nesmysl nemůže dlouho trvat, a zase se vrátí ke skautingu, ale když 13. září 1950 bylo úředně oznámeno, že Junák zanikl, nebylo na Vsetíně pomalu koho rozpustit.

Po třicetileté existenci skautingu ve městě, nadšené práce vůdců, skautek a skautů, zůstal u těch věrných jen pocit pokoření a nepřátelství vůči zvlášť, která nás postihla.

4. prosince 1950 převzal SČM Junácký domov s celým majetkem střediska. S 25 % odpisem z pořizovací ceny to bylo 352 844 Kčs.

V 50. letech proběhla řada procesů se skautskými činovníky a tresty byly velmi tvrdé.

Druhá likvidace skautingu byla daleko brutálnější než ta, kterou provedli nemečtí fašisté.

Zatím se ve svobodném světě skauting rozvíjel dál.

Jaro 1968. Socialismus ztratil tvář a Alexandr Dubček se mu snaží dát novou. Téměř nikdo moc nevěří, ale je to příležitost. Příležitost pro skauty, znovu zvednout hlavu a lilii z pod klopky připnout na klopou.

Bratr Londin přichází za Zdeňkem Polanským a svolávají schůzku činovníků, aby dohodli postup obnovy střediska Vsetín. Schůzka se koná 3. dubna 1968 v bytě Londinových. Zúčastnili se: Zdeněk Polanský, Stan- da Dědič, Dobruška Krevňáková, Zdeněk Ekart, Dagmar a Jiří Londinovi. Je rozhodnuto dát do místních novin Nové Valašsko článek o obnově Junáka s pozvánkou na ustavující schůzku. Připravuje se program schůzky její organizační zabezpečení a ihned se rozesílají pozvánky bývalým členům a také do Val. Meziříčí a Rožnova.

Další schůzka se koná 7. dubna opět u Londinů. Přichází další bratři, ing. Knap, Drahoš Dostál a br. Bagar. Je vypracován návrh na složení střediskové rady a obnovení okrsku, další postup činnosti střediska, vytvoření sboru instruktortů pro rádcovský kurs a opatření místnosti pro průběh kurzu a kluboven pro činnost budoucích družin a oddílů.

Porada činovníků a přátel Junáka. Pod tímto názvem se v malém sále Besedního domu dne 10.4. 1968 konala zahajovací schůzka Junáka střediska Vsetín. Mnozí jsme se setkali po 18 letech, ale ihned zavládl dobrý skautský duch. Schůzky se zúčastnilo 42 bývalých členů hnutí a hostů. Mezi účastníky byli bratři z Val. Meziříčí, Rožnova, Jablůnky a Příbora. Dopisem nás pozdravil br. Jedlička z přípravné rady Junáka v Ostravě. Zdeněk Polanský zahájil jednání, potom bratr Jiří Krumpolc za Val. Meziříčí a Bohumil Huček - Pulci, náš vůdce z roku 1945, za Rožnov pozdravili naši schůzku a informovali, jak se v jejich městech rozvíjí činnost. V diskuzi se projednalo mnoho námětů a také vzpomínek na dobu před rokem 1950.

Usneslo se obnovení tří okrsků - Vsetín, Val. Meziříčí a Rožnov. Hovořilo se o uskutečnění rádcovského kurzu. Počala se tvořit skupina instruktorů a bratři byli vyzváni, aby zpracovávali svá témata.

Následovala volba členů střediskové rady. Tajným hlasováním byli zvoleni: bratr Bagar jako čestný člen, a dále bratři a sestry Dědič, Ekart, Knap, Krevňáková, Klimentová, Londinová, Londin a bratr Polanský.

Schůzka pokračovala ještě dlouho po ukončení programu a bylo projednáno mnoho dalších záležitostí. Zahájení činnosti oblastí, vytvoření okrskových střediskových rad tam, kde ještě nejsou.

Další schůzka střediskové rady byla 14.4. 1968 na hvězdárně, byl stanoven termín rádcovského kurzu a vypracován program.

Na schůzce stří. rady a instruktorů RK 18.4.1968 v domě požárníků byl program předložen instruktorům, rozděleny témata a dohodnuto přípravní přednášek do konce měsíce. Přednášky budou rozmnoženy a v průběhu kurzu předány budoucím rádcům.

24.4.1968 se koná další schůzka stří. rady a instruktorů. Ten den také v Novém Valašsku vyšla zpráva o konání rádcovského kurzu. Na dnešní schůzce se činovníci usnesli, že středisková rada bude řídicí orgán do doby ustavení oddílů a teprve potom zvolíme vůdce střediska a ostatní funkce. Máme již spojení s informačním centrem Junáka v Praze a prozatimní krajskou radu v Ostravě. začíná vycházet informační zpravodaj Junák hlásí. Stykem s ústředím a krajem a jednáním o ustavení okresní rady jsou pověřeni D. a J. Londinovi. Jednáním s místními úřady bratři Polanský a Dědič. se školami Drahoš Dostál atd. Události se hrnuly jako voda, popíšeme je později.

Nyní byl pro středisko nejdůležitější rádcovský kurz. Bratr Dostál a sestra Londinová vybrali děvčata a chlapce vhodné do RK ve školách, kde působili. Rádcovský kurz bude tvořit oddíl rozdělený na družiny. Vedoucí budoucích oddílů budou dělat rádce družin. Témata kurzu zařazena do oddílových schůzek celého kurzu a skautský program do schůzek družin.

Vedením rádcovského kurzu byl pověřen bratr Jan Novák. První se jako ved. oddílu přihlásil Toník Šedlbauer, poté Milan Tichý a J. Tomek.

Rádcovský kurz Junáka Vsetín - zahájení 2. 5. 1968 v domě požárníků. Schůzku zahájil Zdeněk Polanský zmínkou o poslání Junáka, představil br. Nováka s ostatními instruktory a předal symbolickou pracovní sekery vedoucím kurzu. Bratr Novák zaseknutím sekery zahájil práci oddílu budoucích rádců. Přítomno 45 členů a činovníků. Následovalo rozdělení do družin a přidělení vedoucím oddílů.

1. družina - bratr Tonda Šedlbauer, druhá Milan Tichý, třetí Josef Tomek a dívčí družina Dobruška Krevňáková. První úkol byl nechat si po družinách udělat fotografie (1. družina - Medvědi, 2. - Rysi, 3. - Jestřábi, děvčata - Pomněnky).

Poté se již rozběhla rozprava s budoucími rádci. Byla radost je poslouchat. K zahájení kurzu jsme místnost patřičně vyzdobili a připravili výstavku příruček, kronik, výrobků atd.

Hlavní úkol byl splněn, rádcovský kurs a práce družin probíhá, můžeme se zmínit o další činnosti střediska, okrsku a činovníků pověřených různými úkoly.

Začaly se zakládat oddíly v Jablůnce a Hovězí. ustavila se okrsková rada, jejím velitelem byl zvolen J. Londin a zástupci - za Vsetín Dušan Šedl-

bauer, Jablůnka - Drahoš Bařina, Hovězí - Jaroslav Soldán, za děvčata Dobra Krevňáková. Také ve Val. Meziříčí a Rožnově byly vytvořeny okrsky. Ustavila se prozatimní oblastní rada. Již 29.4.1968 byl bratr Zdeněk Polanský KRJ pověřen vedením Oblasti a 24.4.1968 byl jeho zástupcem pověřen bratr Jiří Londin. Na schůzce 27. valašské oblasti pak byli zvoleni zástupci za Val. Meziříčí - Ruda Zatloukal a za Rožnov Bohumil Huček, za děvčata D. Londinová.

25. dubna se bratři Polanský a Londin zúčastnili zasedání jihomoravských oblastních velitelů v Brně a poté v Ostravě. Tyto schůzky vyvrcholily celostátní poradou v Praze-Kbelích 25.- 26. dubna, kde se měly sjednotit dva názorové proudy o dalším vývoji Junáka, což byl, mimo jiné záležitosti, hlavní důvod celých jednání. Ti bratři, kteří neprosadili svůj návrh a neuspěli (bylo jich několik) odešli z porady. Mezi nimi bohužel i bratr Jaroslav Foglar.

Vraťme se však k našemu oddílu. Rádcovský kurz probíhal velmi úspěšně. Družiny pracovaly samostatně a již pořádaly výpravy do okolí, sle i vícedenní, například na Pulčiny. Oddíl jako náplň kurzu pořádal soutěže a závody družin. Tohoto dění se zúčastňovaly i oddíly z Jablůnky a Hovězí - můžeme říct, že to byla společná práce celého okrsku. Vůdcové těchto oddílů postupovali stejně, napřed výchova rádců a potom nábor dětí.

Největší bolest na Vsetíně byla klubovna, požádali jsme NV o místnosti, ale nic se nedělo. Záchrana přišla od sestry Bohunky Cahlíkové. Přestěhovala rodiče do svého bytu a uvolnila nám velkou místnost v přístavbě Snahy. Náklady na světlo a topení šly z rozpočtu její rodiny. Klubovnu jsme užívali do května příštího roku, kdy jsme se stěhovali na Horní Město.

27. června se konal táborák pro činovníky a příznivce hnutí na Dušné. Organizoval jej Standa Dědič. Přípravu provedly družiny jako součást výuky v RK. Byla to poslední akce, kterou provedlo tvořící se Sdružení přátel Junáka, které po následujících událostech přestalo pracovat. Mnozí již potom nepřišli, zůstali jen ti nejnějnější.

7. července byli naši skauti opět při odhalení pomníku TGM. S tradiční vlajkou 36 klubu OS stáli čestnou stráž spolu s legionáři a členy druhého odboje.

Ještě v témže měsíci se v Uh. Brodě konaly Komenského dny. Učitelé skauti se setkali s br. Plajnerem. Již tehdy se náčelník vyjádřil, že obroda Junáka nebude jednoduchá. Sestra Londinová přivezla od něj a dalších skautů pozdravy a pokyny. Byl zde přítomen také redaktor Učitelských novin br. Janík, který nám pak posílal nejnovější informace z Prahy.

21. srpen 1968. Uvedeme zde zápis jednoho z chlapců v kronice 1. družiny:

Nastala pro nás chmurná doba, kdy nás obsadila vojska Varšavské smlouvy. Je to doba, kdy jsme se obávali o své představitele Svobodu, Dubček... Obávali jsme se, že i Junák přestane pracovat. Možná, že tato slova jsou poslední, která píšou v pátek 3. 9. 1968.

podpis: Jenda

Ale nebyla poslední, alespoň zatím ne. Již 4. 9. je v kronice zápis z další družinovy.

24. srpna vydávají krajské a okresní rady Junáka výzvu k rodičům, dětem a všem vedoucím mládežnických organizací. 26. srpna ústřední rada spolu s ostatními organizacemi, a ten den také poslanci města Vsetína, vyzývají občany: "Nestůjte stranou, nezradte v této pro všechny nejtěžší chvíli svou vlast. Neztraťte svou tvář." S tímto předsevzetím se vsetínští skauti připojili a pomáhali dělat na náměstí podpisovou akci. Tisíce podpisů na listinách, snad celé město přišlo a podepsalo se. Přáli bychom všem slyšet nahlas vyslovené myšlenky lidí v našem městě.

Vzrušení pokračovalo a bohudík pokračoval také skautský život našeho oddílu rádců. Děvčata a chlapci dodělávají nováčkovskou zkoušku a chystají se ke slibu.

V pátek 20. 9. 1968 přicházejí družiny ke slibovému ohni na Jabloňové. Prsty ruky, složené ve skautském pozdravu na státní vlajku, na Základy skautingu a tradiční prapor svých předchůdců, slibili na svou čest, že budou milovat svou vlast, dodržovat zákony junácké a pomáhat bližnímu. Když pak, držíce se za ruce v Gilwelském kruhu kolem ohně spolu se svými vůdci zpívali Junáckou hymnu, burácely jim nad hlavami letadla okupační armády.

Již od prvního září se prováděl nábor nováčku. Zakrátko byly oddíly plné a účastníci kurzu již jako rádcové anebo jejich zástupci zahájili novou etapu své práce. Teď bylo na nich, jak povedou své družiny Kamzíků, Víků, Bobrů, Pomněnek a dalších, jak splní svůj slib.

Nahlédneme do kronik oddílů a družin.

Výpravy na Santovské skály, Čertovy skály, schůzky, nové kroje a odznaky, příprava nováčků, skládání bodů na 1. stupeň zdatnosti, středisková soutěž. Nedá se samozřejmě vypsát na pár stranách činnost čtyř oddílů ve městě a dalších v Jablince a Hovězí.

Celé hnutí teď žilo přípravou na 3. sněm Junáka. Byli zvoleni delegáti a středisko projednávalo materiály ke sněmu. 5. 10. byly svolána poslední pora-

da ved. oblastí do Prahy a poté projednala předložené záležitosti oblastní rada.

Junácký sněm - historická Smetanova síň Obecního domu 23 a 24. listopadu 1968. Delegáti všech středisek, okrsků, oblastí, krajů stojí v pozoru a zpívají Junáckou hymnu, chvíli je ticho, potom zazní takový potlesk, že snad celá Praha to musí slyšet. Úkol schválit stanovy, zvolit nové představitele a stanovit zásady junácké výchovy byl splněn. Měly se projednat další body programu. Sněm ale musel schválit, zda si delegáti opravdu přejí organizaci takovou, jakou ji nové stanovy dělají. Předsedající nechává hlasovat, všichni zvedají ruce, kdo je proti, zvedá se ruka náčelníka Plajnera, jediného žijícího nositele nejvyššího skautského řádu, Stříbrného vlka. Znovu ticho, snad několik vteřin nebo minutu? Pak všichni tleskají a vstávají - pochopili, Junák bude takový, jací budeme my. Schválení nových stanov naše hnutí také něco stálo. Nemohl být ustaven 3. kmen OS, oddíly s náboženským zaměřením se staly normálními oddíly.

Junák se přizpůsobil statoprávnímu uspořádání. Snahy o zřízení zemského uspořádání se neuskutečnily. Zemská rada pro Slezsko, do které byl na místo místonáč, navržen br. Londin se změnila v Krajskou radu Ostrava. O ostatních změnách se zmíníme dále.

Konec roku byl na Vsetíně ve znamení mikulášských a vánočních besídek. Začátek nového roku zahájily sáňkařské přebory, účast na 8. ročníku Zimní hvězdicové jízdy po Beskydech a zimní výpravy oddílů.

1. 2. 1969 se ve Val. Meziříčí konaly volby okresní rady. Ze vsetínského okrsku byli zvoleni Zdeněk Polanský - předseda, Anna Kostelníková - místopř. za dívčí kmen, Jiří Londin - místopř. a zpravodaj LŠ, Stanislav Dědič - vých. zpravodaj, Drah. Bařina - hospodář, Ant. Jurčík - člen, Ota Švec - revizní rada a br. Jaroslav Kostelník jako kooptovaný člen ORJ pro Národní frontu. V této době bylo registrováno v okrsku Vsetín 7 oddílů, celkový počet členů 208, z toho 23 činovníků střediska a ORJ, začínala probíhat nová registrace.

10. dubna obdržela ORJ - Vsetín právní subjektivitu a následně všechna střediska okresu.

Již od 11. ledna 69 se konal na středisku 2. rádcovský kurz. Probíhal 2x měsíčně v celodenních schůzkách a byl zakončen třídním soustředěním 11. května ve Velkých Karlovicích. RK se zúčastnilo 52 chlapců a děvčat. Diplom obdrželo 46. Vedením kurzu byl pověřen bratr Ota Švec.

Na středisku se uskutečnil Svojsikův závod a vítězné hlídky se přihlásily do vyššího kola.

V únoru se konala besídka 1. dívčího oddílu ke dni sesterství za účasti celého střediska.

1. středisková schůze se konala v závodní jídelně MEZu 15. 3. 1969.

Jako součást RK se rádcově zúčastnili výstupu na Ivančenu 26. dubna. Bratři a sestry z Jablůnky, Hovězí a činovníci střediska spolu s tisíci jiných nesli kameny na mohyly postavenou na památku pěti skautů umučených na konci války. Výstupu se zúčastnil i náčelník, "táta" Plajner. Na Hradově se konalo velké shromáždění účastníků.

Jak jsme se již zmínili, museli jsme opustit klubovnu ve Snaze a přestěhovali jsme se na Horní Město. Klubovna měla dvě místnosti s chodbou, a WC, ale byla v hrozném stavu. 1. a 2. oddíl sádroval a čistil snad týden, než se mohl nastěhovat, to vše spolu s 1. oddílem děvčat. Později vzal Tan se svým oddílem pod ochranu i 1. smečku vlčat, která se právě začala tvořit. Děvčata se střídala s 2. oddílem. 3. oddíl měl klubovnu v ZŠ na Trávníkách.

20. května končila registrace 1969. V přecházejících volbách se ustavila nová středisková rada. Vůdcem střediska je Dušan Šedlbauer, zástupce pro děvčata Dobra Krevňáková, pro chlapce Tonda Šedlbauer, tajemník Vladimír Vévoda, org. zpravodaj Ota Švec, hospodář Jaroslav Kostelník a dále Drahoš Dostál, Pavel Orság a zdravotník MUDr. Tomáš Golář.

Oddíly v Jablůnce a Hovězí se registrovaly na Vsetině a již byla registrována i smečka vlčat a světlušky. Celkem 6 oddílů chlapeckých - 141 členů a 4 dívčí - 104 členů, činovníků stří. rady spolu s vedoucími oddílů bylo 28. Celkem mělo středisko 273 členů a zatím neregistrovaný OSJ - oddíl starších junáků, pokračovatel historického 36 klubu Old skautů - Portáši.

Koncem června pořádaly oddíly slibové táboračky pro své nové členy.

7. června se koná Svojsíkův závod, kterého se zúčastnily hlídky všech sedmi oddílů. Závod byl rozdělen na čtyři části, každá z nich je bodována zvlášť, konečný počet bodů určí vítěze. Část A - cvičení s nástupem, hry a zpěv, část B - stavba stanů, část C - junácké scénky, část D - pochod terénem podle mapy s plněním úkolů na šesti kontrolách. Tento úkol byl pro hlídky nejdůležitější a také nejvíce bodovaný. Zde měli dokázat, zda znají mapu, odhady výšek a vzdáleností, zda nakreslí panoramatický náčrt atd.

Vítězem podle získaných bodů se stal 3. oddíl chlapců a 1. dívčí oddíl z Hovězí. Tyto oddíly se zúčastnily podzimního krajského kola v Ostravě. Hlídka 3. oddílu se umístila na 4. místě (o druhé místo je připravilo jen nějaké nedopatření).

12. 6. 1969 zahajuje svou činnost 1. smečka vlčat. Vůdcem smečky je Jiří Londín a Míta Knap. Brzy se přidal i Jenda Havlík. Na tábor v letošním roce smečka nejela, ale podle zápisů v kronice její práce byla úspěšná.

Je doba táborů, celé středisko se na ně chystá vlastně již od loňska. Tábor se uskuteční na Bařince nad Vel. Karlovicemi, bude mít tři turnusy, kde se vystřídají všechny oddíly ze Vsetína, Hovězí i Jablůnky. Turnusy byly 16ti-denní, druhý byl dívčí. Vedení tábora se zúčastnilo 11 činovníků po 8 dnech, vždy dva vedli tábor. Účast - 129 členů ze 7 oddílů. Přestože všechny děvčata i chlapci byli na skautském táboře poprvé, byl tábor velmi úspěšný. Účastníci, ale i rodiče, lesní správa a vedoucí táborů byli spokojeni. Zvlášť velký ohlas měl tábor u rodičů našich dětí, kteří znali z poslední doby jen tábory ROH, které se po výchovné a výcvikové stránce nedaly srovnávat. Hodně nám tehdejší výbory ROH i továrny pomohly zapůjčením stanů a nádobí, které jsme samozřejmě ještě neměli.

Podzimní činnost družin a oddílů vyvrcholila v sobotu 18. října tajným srazem střediska. Místo srazu je utajeno. Oddíly se budou přesunovat po družinách. Družiny musí proniknout terénem, který je obsazen tlupami chuligánů, kteří chtějí sraz přerušit. Byli proto předem vysláni zvědové, aby našli volnou cestu, označili ji a předaly postupové cíle. Cílů - stanovišť bylo 8, na všech se plnily úkoly stanovené šifrovanými dopisy. Trasa pochodu vedla od klubovny 1. oddílu po Jabloňové na místo 1. tábora OS na Jestřábí hoře, kde byl sraz střediska. Zúčastnilo se 18 družin - 114 členů a poprvé také 15 vlčat.

17. 11. 69 se konala schůze všech činovníků střediska a plánuje se pozvání náčelníka br. Plajnera, jehož návštěva měla být 16. ledna 1970. Byla vyrobena krásná broušená váza jako dar náčelníkovi. Předešleme, že návštěvu musel na poslední chvíli br. Plajner odvolat. Dar střediska mu byl přece jen předán, manželky Kostelníkovými, ale až v roce 1971.

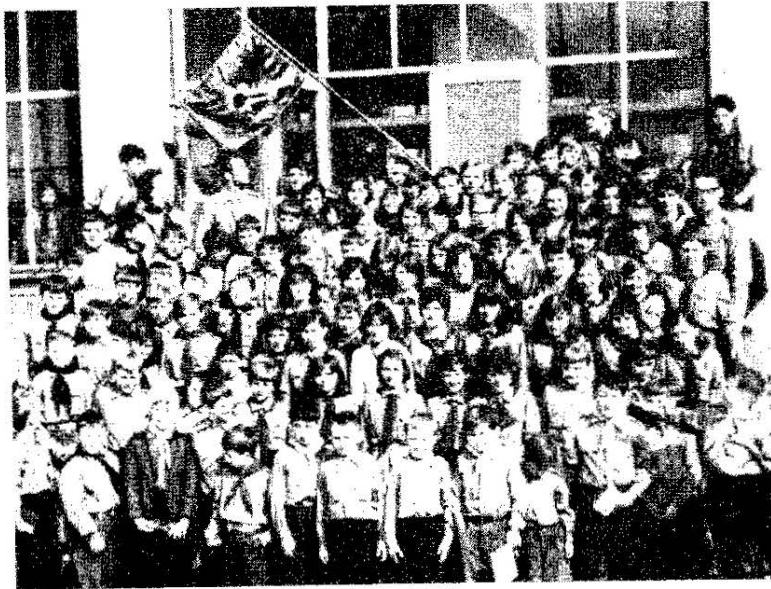
Činnost oddílů opět, jak je v Junáku tradiční, pokračovala, Mikulášskými a vánočními besídkami oddílů, na které byly zvány i družiny jiných oddílů a činovníků střediska. Opět se konají zimní vycházky, hry a schůzky. Středisková rada plánuje na druhé výročí obnovení činnosti střediskovou schůzi s besídkou. Bude se konat v jídelně školy na Trávníkách. Družiny navčičují své výstupy a písničky, s kterými chtějí překvapit ostatní bratry a sestry. Středisková rada připravuje soutěže, aby v nich chlapci a děvčata ukázali svou dovednost.

Zatím již probíhala registrace a přípravy na letní tábor a ostatní akce střediska. Termín a místo schůzky střediska se několikrát mění. V dubnu 1970 byly odeslány přihlášky na Lesní školu, na kterou pak jely čtyři sestry

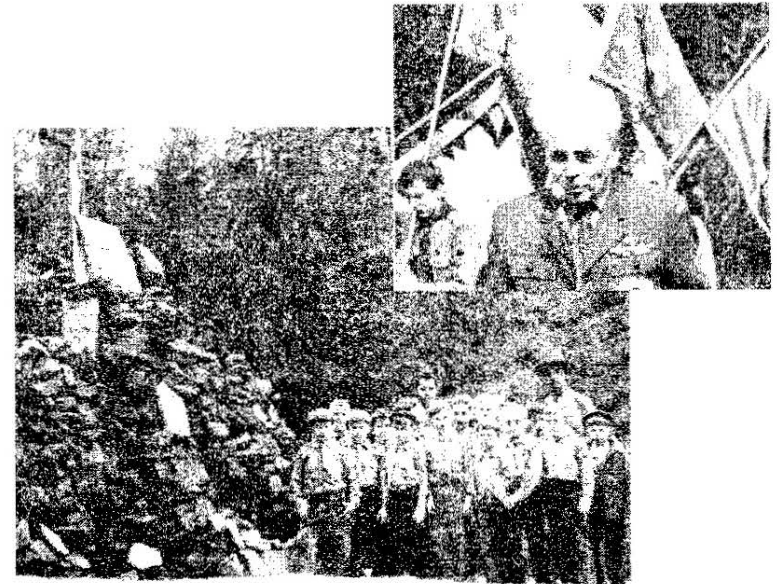
15.3. 1970 se středisko Vsetín schází na slavnostní schůzce. Je to vlastně padesátileté výročí založení oddílů Junáků - Skautů v roce 1920. Schůzku zahájil Drahoš Dostál vzpomínkou na dávno uplynulá léta před 2. světovou válkou, kdy vsetiňští skauti začínali. Při této příležitosti byla středisku slavnostně předána nová vlajka.

A potom již nastupovaly oddíly se svými vůdci k předání diplomů a dekretů za uplynulou činnost. Jen jeden oddíl nastoupil se svým oddílovým rádcem Jirkou Londínem ml. bez svého vůdce.

Potom promluvil pan Vidlář ze společnosti protifašistických bojovníků a poté již vážně i nevážně začíná program oddílů a družin. Děvčata za klavírního doprovodu Dobrušky zpívají písničky, střídají se výstupy s hrou na kytaru a to vše, jak čteme v kronice, bylo prokládáno hopsavým tancem Vládi Vévody a chrlením ohně z jeho blesku a hromování, když se snažil vše zvětšit. Schůzka byla zakončena skautskou hymnou a hromadným fotografováním celého střediska.

Následovala další velká akce celého střediska, výstup na Ivančenu 1970. Tentokrát nesli své kameny i vlčata vsetiňské smečky. Šesnáct nejmladších skautů se svými vůdci snad nezapomenou na chvíli, kdy se podepisovali u mohyly do účastnické listiny. Na obrovské shromáždění na Hradové a hromové zdar, když vítalo svého náčelníka Tátu Plajnera.

Středisko potom odjelo na Bumbálku, kde bratři a sestry z oddílů a také vířící skládala slib do rukou předsedy okresní rady Zdeňka Polanského, svého vůdce J. Londina a sestry Barunky Vaňkové z 1. dívčího oddílu. Soustředěním rádců a činovníků 8.-10. května končí program RK. Byl soustředěn na táboření, mapování a hlavně na ideu skautingu. Velké Karlovice.

30. května se konal orientační závod v Jablůnce, který pro celé středisko připravily tamější oddíly.

Při příležitosti padesátého výročí vzniku 1. oddílu Junáků - Skautů na Vsetíně byl také obnoven 36. klub OS - Portáši. Vůdcem byl zvolen bratr Londin, jeho zástupcem bratr Ota Švec.

12.5. byl zrušen první oddíl, družiny přecházejí do ostatních oddílů. O důvodech se zmíníme později.

10.6.1970 je dokončena registrace, středisko má 7 oddílů a klub OS, 124 chlapců, 59 děvčat a 23 činovníků, to je celkem 206 členů.

Náčelnictvo Junáka udělilo některým činovníkům vyznamenání, Medaile diků a také Čestná léta služby.

Popsali jsme větší akce střediska i oddílů. Celé středisko se však podílelo také na jiných akcích, buďto místních nebo celostátních. Vyjmenujme alespoň některé.

Celojunácké - Milión hodin republice, Pomoc vesničce SOS v Dubi, sběr surovin, léčivých rostlin.

Nebo místní - Dar svému městu, pomoc lesním správám při čištění lesů a potoků, sázení stromků a organizačních a pořadatelských službách.

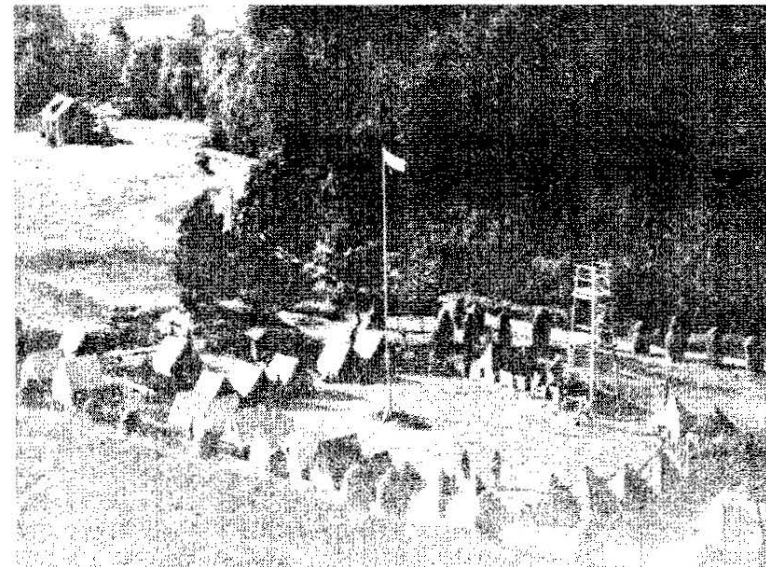
Ještě než oddíly odjely na tábory, stala se velmi závažná věc. Normalizační proces ve státě dostával nové obrátky. Započala postupná výstavba socialistického svazu mládeže a jednotné dětské organizace pionýrského typu.

Začínala třetí likvidace skautingu. Jsou vypracovány dokumenty pro postupné sjednocení a ústřední rada Junáka jim vyjádřila podporu. 1. února došlo v rozporu se stanovami ke kooptaci řady komunistů do ÚRJ a na zasedání takto vzniklého orgánu bylo pak přijato rozhodnutí KSČ ze 17.11.1969 o likvidaci Junáka. Na ústřední radě se vytvořila stranická skupina, která nikým nebyla zvolena a prakticky převzala řízení Junáka. Z té doby nemáme jediný podepsaný doklad od ústředí.

Vychází sborník dokumentů pod názvem "Syrinx", což je jediné světlo na zatažené skautské obloze. Následovala série distancujících se prohlášení, jak ústředních orgánů tak krajské rady. Po zahanbujících prohlášeních stranické skupiny ústředí a krajské rady a po prohlášeních, kterými tyto reagovaly na sborník "Syrinx", rozhodovala se ORJ Vsetín ukončit činnost.

15.5. 1970 je svolána velká rada ORJ i vůdcové středisek do Lidového domu na Vsetíně. Jsou pozváni členové KRJ - Ostrava. Jednání se zúčastnil předseda a 2 místopředsedové KRJ a zástupci všech středisek okresu Vsetín. Přes odpor zástupců KRJ Ostrava účastníci rozhodli, že Okresní rada Junáka určí ukončení své činnosti na mimořádné poradě 27.5. 1970, nezúčastní se sjednocovací konference a ani nebude navrhovat delegáty. Vypracováním zprávy byli pověřeni bratři Bude předložen rozbor činnosti Okresní rady, výsledky činnosti všech středisek a jiné doklady, bez nichž nebylo možno rozhodnutí provést ihned. Na této poradě za účasti vedoucích všech středisek rozhodla rada, že nevstoupí do jednotné organizace a ukončí ke dni 9.června 1970 svou činnost.

17. června byl federálním ministerstvem vnitra zrušen Československý Junák.

Okresní rada na své poslední schůzi vyzvala střediska, aby se za každou cenu uskutečnily tábory. A také se v celém okrese všechny konaly.

Středisko Vsetín na Dynčáku v Karlovicích - místo zajistil Milan Tichý, oddíl Jablůnky měly vlastní v Dinoticích. Tábor na Dynčáku byl opět rozdělen na turnusy. Prvních čtrnáct dní vedl tábor bratr Londín, zástupce a zároveň kuchař byl Milan Tichý a bratr Paprška. V druhé polí přijel také bratr Tomek a bratr Kostelník a samozřejmě nemohl chybět Vláda Vévoda, díky němuž máme ze všech akcí obsáhlou fotodokumentaci. Termin druhého a třetího oddílu - 4.- 18.7. a potom tábořila do 31.7. děvčata. Dívčí tábor vedl Dušan Schedlbauer. Táboru se zúčastnili i chlapci a děvčata z Hovězí. Ceikem i s vedoucím 55 chlapců a 24 děvčat a tentokrát poprvé i včata. Spojený oddíl skautů měl šest družin, v čele kterých stáli již zkušení rádcové a proto mohl být program náročný. Název sice zněl "Tábor váhavých střelců", ale váhavých nebylo. Svědčí o tom i dokumentace z jednoho z mnoha podniků "Závodů o pohár táborové rady", který byl plný skautských disciplín.

V jiném údolí Karlovic tábořil 3. oddíl z Haviřova. Vzájemně jsme se zúčastnili táboráku a nočních her. Byl to velmi dobrý tábor, bohužel náš poslední.

Po táborech 8. srpna jela čtyři naše děvčata na Lesní školu do Švagrova. Přijely nadšené, plné dojmu. Byly to první lesoškolačky našeho střediska. Barbara Vaňková, Dáša Šedlbauerová, Milena Švagerová a Mirka Koňáříková.

Po prázdninách po dohodě s rodiči dětí ukončili bratr Londín činnost smečky včat a rozpustil ji. Následovalo ukončení činnosti druhého oddílu Milana Tichého. Třetí oddíl, kterému byl předán celý majetek střediska, přešel do pionýra a dívčí oddíl k bratru Švecovi do divadélka Kohútek. Oddíly v Jablůnce a Hovězí rovněž zanikly.

Tak skončila třetí kapitola skautského příběhu na Vsetině. Tentokrát dobrovolně?

1. září byla nelegálně sestavenou ústřední radou ukončena činnost Junáka k 15. září. 2. října byl Český Junák oficiálně zrušen ministerstvem vnitra.

17. listopadu 1989. Komunistický režim se hroutí jako domek z karet a něžná revoluce otvírá cestu i nám skautům. Lilie může znovu na klop. Celý národ sedí u rozhlasu a televize nebo stojí na náměstích a volá "už je to tady".

Téměř 2x denně volá Jirka L. - bývalý rádcce 1. oddílu z roků 68 - 70 co je nového v Praze. 22. prosince byli skauti na OF u Václava Havla. 24. prosince se pokouší volat Mirka Brycha není k zastížení. 25. prosince Z. Janíka, říká, že Praha začíná a brzy bude otevřeno skautské informační centrum.

Zpráv přibývá, není na co čekat. Setkáváme se s Vládou Věvodou potom s Milánem Tichým a 29. prosince 1989 se scházíme v Jednotě.

Hanka Kostelníková, Ota Švec, Vláda Vévoda, Milan Tichý, Jiří Londín. Domlouváme se, že obnovíme klub OS, příští schůzku uděláme u L. a zve-me další. Přichází i Dobra Krevňáková, Standa Dědič, Tonda Šedlbauer, Bohunka Cahlíková, Jenda Veselý, Jirka Holzer, Jenda Havlík, Zdenek Polanský a postupně další.

Dáváme zprávu s kontaktními adresami do místnosti OF a Exod - Martin Bambuch rozmištuje do prodejen knih ve městě plakáty - Junák obnovuje činnost.

Přichází Roman Pavlica s manželkou, chlapci z Halenkova, Dazul - Pavel Drábek, hoši z Lidečka a mnozí další. Je rozhodnuto uspořádat rádcovský kurs a potom "rozpravy s vůdci". Přípravy RK a jeho vedení se ujímá Standa Dědič bratři a sestry z klubu OS budou přednášet a připraví ve formě krátkých příruček témata pro rozpravy. Tisknou se přihlášky a připravuje se setkání s veřejností.

2. 12. se schází v Městské knihovně v Praze asi 4 tisíce skautů a proklamuji, že skauting bude žít. 6. 12. začíná vycházet informační zpravodaj ústředí Junák hlásí.

16. 12. se koná v Olomouci 1. schůzka přípravného výboru krajské rady. Za okres Vsetín je přítomen br. Přemysl Filip z Rožnova.

20. 12. schvaluje Ministerstvo vnitra stanovy Českého Junáka - svazu skautů a skautek. Zůstává v platnosti organizační struktura podle usnesení 3. sněmu roku 1969.

Na dalších schůzkách jsou již přípravy na zahájení činnosti vsetinského střediska upřesňovány podle zpráv z ústředí.

První schůzka v roce 1990 se koná opět u Londinu. 3. ledna, je rozhodnuto. Setkání s veřejností bude 16. ledna ve velké zasedací síni na městském úřadě.

Ze seznamů na OF a dalších přihlášených jsou vybráni absolventi RK, který začíná 9. ledna v učebně zemědělského učiliště.

Na listinách v OF se přihlásilo 183 lidí.

9. 1. 1990 zahajuje Standa Dědič rádcovský kurs. Zúčastní se jej 13 děvčat a 25 chlapců a navštěvují jej také někteří budoucí vůdcové oddílů, aby si osvěžili problematiku práce v oddílech a rovněž chlapci a děvčata z oddílů, které se tvoří v okolních vesnicích. Kurs je rozdělen na dvě skupiny pro stále vzrůstající počet zájemců.

16. 1. 1990 zahajujeme schůzku s veřejností. Bratr Londin vítá všechny do naší skautské rodiny. "Staří skauti ví, že se naše schůzky zahajovaly pokřikem. Protože jsme až moc dlouho museli mluvit potichu, řekněme tentokrát zase nahlas:

At žije Československo, prezident Havel, at žije Junák.

Potom krátce mluví o téměř 80ti letech činnosti našeho skautingu a vzpomíná několika z bratru, kteří se dnešního dne nedočkali.

Následovala část, ve které jsme na bodech junáckého zákona představili morální principy našeho hnutí. Musíme se zmínit, že tuto část precizně připravil bratr Ota Švec a její význam hodně přesáhl význam dnešního stromáždění.

Následovalo seznámení s organizačním uspořádáním Junáka a jeho činnosti ve městě.

Diskuse, která následovala, byla zajímavá a podnětná. Na závěr setkání opět po dvaceti letech zazněla na Vsetíně před veřejností skautská hymna

Již 18. ledna je svolána schůzka, na které se provedlo rozdělení do oddílů a přiřazení vůdcům. Každému oddílu byli určeni tzv. garanté z řad OS.

Tak vzniklo 5 chlapeckých a 3 dívčích oddílů, roj světlušek a smečka vlačat. Dále 1 dívčí a 1 chlapecký na Hovězi, 1 + 1 v Hrozenkově a 1 v Karolince. Později oddíly na vesnicích vytvořily vlastní středisko na Hovězi. Jeho vůdcem se stal bratr Ant. Jurčík. Schůzky střediskové rady jsou 2x měsíčně, oddíly začínají pracovat samostatně.

Koncem února (20. 2. 1990) se koná schůzka střediskové rady již v nové klubovně ve vilce, kterou mělo ČSM pronajatou od MNV. Již na zahajovací schůzi 16. 1. nám předsedkyně svazáku nabídla dvě místnosti a společné užívání zasedací místnosti, vše i s nábytkem. Musíme říci, že to bylo první solidní jednání ze strany ČSM od roku 1948.

Na této schůzce se rozhodlo, že se začnou konat připravované rozpravy s vůdci. Vedením byl pověřen br. Londin. 12. 3. začínali instruktoři na prvním setkání svá témata. Musíme bohužel konstatovat, že snaha instruktorů nebyla u části vedoucích zhodnocena. Asi jsme začli moc brzy, s přesvědčením, že skauting nejsou jen tábory, různé hry, uzlování a výpravy, ale že se jedná o daleko významnější záležitosti. Pro instruktory byla tato akce školou, jak dál, když začali v roce 1991 s přípravou na své působení na Lesní škole.

29. 3. 1990 uzavírala okresní rada první registraci. Středisko Vsetín má i s OS 9 oddílů s 267 členy.

16. 4. 1990 okončuje Luňák se 38 absolventy rádcovský kurs a předává dekrety novým rádcům.

21. 4. 1990 organizují bratři z V. M. zvláštní vlak, který poveze skauty k výstupu na Ivančenu. Po dvaceti letech znovu, tentokrát bez dohledu estébáků.

Oddíly se chystají na tábory a celé hnutí na IV. sněm Junáka v Praze.

Zmíníme se o dalším úkolu vsetínských činovníků, obnově činnosti Okresní rady. Toho se ujali její členové z let 1968 - 70 Zdeněk Polanský, Jiří Londin a Ota Švec. Již 6. 1. 1990 posílají zprávu na ústředí s informacemi o činnosti středisek v obcích okresu Vsetín. Zatím byly sporadické - spojeny v okrese bylo spíše náhodně.

Za první schůzku, která vlastně zahájila činnost ORJ můžeme považovat jednání rozšířené střediskové rady V. M. v bytě Jirky Krumpholze 12. 1. 1990. Za prozatímní krajskou radu se zúčastnil bratr Vacek z N. Jičína a za vedení obnovující se ORJ Vsetín br. Jiří Londin. Dále za budoucí střediska bratři ze Zašové, Kelče, Hrachovce a samozřejmě místní z Val. Meziříčí.

Z jednání vyplynulo, že do konce ledna budou v zúčastněných obcích vytvořeny střediskové rady, tyto pošlou zprávu br. Londinovi a poté se vytvoří ORJ.

Dopis ústřední radě přišel včas, vzala jej na vědomí a s datem 6. 1. 1990 ustavuje ORJ Vsetín.

Již 23. 1. podáváme žádost ONV a předáváme stanovy.

25. 1. osvědčuje odbor vnitřních věcí, že ORJ Vsetín byla ustanovena. Následně ORJ pověřuje ostatní střediska, aby se registrovala u svých místních úřadů a otevírá běžný účet.

Jak jsme již psali 29. 3. uzavřela ORJ první registraci a má 8 středisek se 711 členy. Předsedou je Zdeněk Polanský, místopředsedové Dratmírovi

Mučková z Rožnova, J. Londín a Ota Švec ze Vsetína, D. Londínová - tajemnice, Jan Veselý - hospodář, R. Fiedler (org. zpravodaj) z Val. Meziříčí a Přemysl Filip z Rožnova. Okresní rada projednává organizační záležitosti, registruje tábory na celém okrese a projednává materiál k IV. sněmu. V té době probíhá doregistrace před sněmem. Okres má 8 středisek se 1134 členy. Mění se složení ORJ, Zdeňek Polanský je zvolen čestným předsedou ORJ a na jeho místo je zvolen J. Londín. Zůstává místopředsedkyně s. Mučková, druhým místopředsedou je zvolen Igor Regula a za OS Milan Tichý. Do rady přibývá J. Krumpholz a Berta Bindasová jako okresní zdravotnice, organizačním zpravodajem je J. Veselý, na místo hospodáře později nastupuje Jirka Holzer. Již 2. března jednala ORJ o obnovení Valašské lesní školy. Vytváří se kruh lesoškoláků a sbor instruktorů. Jejich práce vyústí v roce 1991 na společné lesní škole s okresy Frydek-Místek, Ostrava a Vsetín. Tam tvořili naši instruktoři polovinu sboru. Beskydskou školu vedl V. Pokorný. Po dalších jednáních, tentokrát již s bratry Ing. Schneiderem a Pavlíkem z ORJ Zlín, vytváříme společný instruktorský sbor a obnovujeme znovu tradici Valašské lesní školy. Vůdcem školy je J. Londín a instruktory jsou z našeho střediska Antonín Šedlbauer, Jan Veselý, Milan Tichý, Ota Švec, Stanislav Dědič a Berta Bindasová.

V plném proudu jsou přípravy na tábory. Každý oddíl chce tábořit samostatně. Opatřují se stany a vyhledávají tábořiště. Bylo to vše hodně složité, středisko nemělo svůj majetek.

19. května se koná IV. sněm Českého junáka v Ústředním domě železničářů v Praze. Za účasti 629 delegátů jsou schváleny stanovy a ostatní dokumenty a vytčen směr a poslání skautingu v Českých zemích.

O týden později se konal sněm slovenských skautů a následně byla vytvořena federální organizace s názvem Český a slovenský skauting.

13. června 1990 na mezinárodní skautské konferenci byla přijata děvčata do světové asociace skautek a 23. července na 32. mezinárodní konferenci v Paříži byli do světového svazku přijati i skauti.

Popsali jsme hlavní události prvních měsíců činnosti střediska a práce jeho činovníků v ORJ. Je to jen část toho, co se udělalo pro konsolidaci oddílů a jejich družin. Největší díl samozřejmě spočívá na úsilí jejich vůdců, ti tvoří spolu se svými oddílovými radami základ našeho krásného hnutí.

Historii dneška teprve prožíváme, tvoří ji již nová generace skautů. můžeme si jen přát, aby hlavní principy skautingu rozvíjeli a nesli dál. Snad jim v tom oldskauti pomohou. Snad za dalších 5 let při 80. výročí založení 1.

oddílu Junáků- skautů na Vsetině budeme moci s hrdostí vydat 2. díl tohoto pohledu do historie. Snad nás něco naučila.

36. klub OS Portáši, Vsetín

... a na závěr trochu faktů ze současnosti:

V roce 1990 se ve středisku Vsetín zaregistrovaly tyto oddíly:

1. roj světlušek

- vedoucí Věra Valentová, zástupce Lea Lubičová. Světlušky se scházely od začátku v budově dnešního střediska, letní tábory pořádaly od roku 1990 každoročně společně s vlčaty na Bystřičce. V roce 1991 odešla Lea a zástupkyněmi vedoucí se staly Alena Mitašová a Jana Kašparová. V roce 1992 odešla Věra Valentová a vedení oddílu převzala Jana Kašparová - "Bejby".

1. dívčí oddíl "Ještěrky"

- vedoucí Ivana Skopalová. Oddíl vznikl z dívčí části PO Pupava a dvou TOM - Rysi a Veverky. Schůzky probíhaly nejdříve ve sklepní místnosti pavlačového domu na Rafandě. V roce 1991 převzala vedení oddílu Miroslava Škývarová - "Žárafka" a Ještěrky se přestěhovaly do domova důchodců na Rybníčkách. Teprve v roce 1992 se dočkaly své vlastní klubovny v budově střediska. V té době vedla oddíl Irena Drábková - "Alfréda". V roce 1993 ji vystřídala na krátkou dobu Vanda Formanová a tu nahradila současná vůdkyně Jitka Kretová - "Jitmeika". LT pořádaly Ještěrky v prvních dvou letech (1990 a 1991) na tábořišti ve Velkých Karlovicích na Dynčáku, v roce 1992 tábořily společně s 4. chlapeckým oddílem v Čechách na Červeném mlýně a od roku 1993 v Lidečku Mužíkově.

2. dívčí oddíl

- vedoucí Libuše Lacková, zástupce Milena Bařinová. Vznikl z děvčat, která se přihlásila na základě náboru v roce 1990. Schůzky se konaly od začátku v budově dnešního střediska, nejdříve v přízemních místnostech, od roku 1992 ve vlastní klubovně v prvním poschodí. V roce 1993 přibýly do vedení oddílu Jarmila Trnová a Michaela Hausknotzová, která od letošního roku převzala funkci vedoucí oddílu. Letní tábory probíhaly pravidelně od roku 1990 až po letošní rok v níže Rudimov v okrese Zlín.

V roce 1992 se z 8. koedukovaného oddílu vyčlenil **2. roj světlušek** s vedoucí Zojou Mikulcovou. Tento oddíl v letošním roce zanikl.

2. chlapecký oddíl

- vedoucí Jiří Němeček - "Sasik", zástupci Jaroslav Veselý a Libor Kukula. Oddíl vznikl v lednu 1990 na základě náboru chlapců. První dva roky se oddílové schůzky konaly na ZŠ Rokytnice, družinky se scházely venku. Od roku 1992 převzal vedení oddílu Jaroslav Veselý a zástupcem vedoucího se stal v roce 1994 René Kočík - "Piňon". První letní tábor v roce 1990 pořádal tento oddíl na Horní Bečvě. Další tábory probíhaly ve Velkých Karlovicích - Podřatém.

3. chlapecký oddíl "Zálesák"

- vedoucí Jaroslav Škývara - "Kača", zástupci Martin Bambuch - "Exod", Miroslav Pazdera, Petr Juhaňák - "Pajťáš". Vznikl z PO Pupava, pod kterým byl ukrytý skautský oddíl z roku 1968. Schází se ve vlastní klubovně ve sklepních prostorách činžáku na Ohradě. Tento oddíl má i vlastní tábořiště ve Velkých Karlovicích na Dynčáku, kde pořádá většinu svých letních táborů. Pouze v roce 1992 se konal tábor na Vaculově a v roce 1994 pod Vršatcem na Slovensku, protože tábořiště na Dynčáku bylo třeba po požáru znovu vybudovat. Ve funkci vedoucího oddílu se postupně vystřídali v roce 1992 Karel Klimeček - "Zub", v roce 1993 Petr Hanák - "Hanyšek" a od září 1994 Nikolaj Martiňák - "Smerf".

4. chlapecký oddíl "Lvíčata"

- vedoucí Pavel Drábek - "Dazul". Oddíl pracoval před rokem 1990 jako TOM. Chlapci se scházeli v klubovně ve sklepních místnostech jedné vilky na ulici Pod Strání. Od roku 1992 se stal zástupcem vedoucího a v roce 1993 převzal vedení oddílu Ivo Uhřík - "Pipa" a od letošního roku je vedoucím Ladislav Mikuš - "Rampa". LT postavili v roce 1990 a 1991 ve Strážovských vrších, v roce 1992 přesídlili na Červený mlýn do Čech a od roku 1993 staví svá týpy v Lidečku.

5. chlapecký oddíl "Lišáci"

- vedoucí Jiří Homolka - "Dick". Přešel v roce 1990 ze Slovanu z TOM. LT pořádal na Červeném mlýně. V dalším roce se Lišáci vrátili opět ke Slovanu jako TOM.

6. koedukovaný oddíl

- vedoucí Petr Podsedník.

Na středisku Vsetín se zaregistroval v roce 1991. Na konci téhož roku zanikl.

7. koedukovaný oddíl

- vedoucí Ondřej Garncarz. Vznikl v roce 1990 v Přízně a v roce 1991 se registroval u střediska Vsetín.

V roce 1991 uspořádali letní tábor na Hutisku - Solanci. Od roku 1992 se spojili s 8. chlapeckým oddílem a táboří v Ratiboří. Dívčí část oddílu jezdí na tábory s 2. dívčím oddílem a světlušky se přidaly k 1. roji na Bystřičce.

8. oddíl vznikl v roce 1991 jako koedukovaný, od roku 1992 pracuje jako chlapecký oddíl. Vedoucí Alois Hadaš, zástupce JUDr. Lubomír Gajdůšek a Pavel Podešva. Schází se v budově fary na Horním Městě. LT v roce 1991 pořádal na Huslenkách, od roku 1992 společně se 7. oddílem v Ratiboří.

1. chlapecký oddíl

- vedoucí Martin Kučňý - "Fido". Oddíl vznikl v letošním roce a schází se v budově střediska na Rybníkách.

Středisková rada:

	<u>Vůdce střediska</u>	<u>Zpravodaj DK</u>
1990	Milan Tichý	Dobra Krevňáková
1991	Jaroslav Veselý	Věra Valentová
1992,93	Petr Juhaňák	Libuše Lacková
1994,95	Dalibor Sedláček	Libuše Lacková
	<u>Zpravodaj CHK</u>	<u>Zástupce OS</u>
1990	Jiří Holzer	Jiří Londín
1991	Stanislav Dědič	Otakar Švec
1992,93	Josef Tomek	Otakar Švec
1994,95	J.Tomek, P.Hanák	Stanislav Dědič

Středisko Vsetín pořádá několik pravidelných akcí:

Od roku 1991 v dubnu - jarní úklid (první rok v parku u trati na Rybníkách od roku 1992 mají oddíly rozdělen prostor mezi Rokytenkou a náhonem) Touto pravidelnou akcí se chtějí skauti podílet na zlepšení životního pro

středí ve městě. Proto také každoročně začátkem května čistí tok a břehy Rokytenky až po ústí do Bečvy.

Každoročně se kolem 24.4. účastníme pochodu na Ivančenu pod Lysou horou. Tuto akci pořádají skauti z celé republiky na počest skautů popravených za 2. světové války.

Od roku 1991 pořádáme v době kolem 1. června "Dětský skautský den", kde organizují vsetínští skauti zábavné i poučné hry a soutěže a ukázky tábornických a zálesáckých dovedností pro děti ze Vsetína a okolí.

Od roku 1991 se scházejí všechny oddíly střediska na střediskovém camporee, kde se navzájem seznamují se zajímavou činností a hrami.

Na podzim se scházejí činovníci střediska na výjezdní střediskové radě pořádané přes víkend mimo Vsetín (Lazy, Kyčerka). Zde se snaží prodiskutovat všechny problémy, na které na pravidelných radách nebylo dost času.

Závěr roku patří pravidelně střediskové akademii, pořádané tradičně v sobotu před Vánocemi v tělocvičně ZŠ Rybníky. Každý oddíl má připraven zajímavý program, kterým se představí ostatním oddílům. Navzájem se oddíly obdarují drobnými vánočními dárky.

Jednou až dvakrát ročně je pořádán rádcovský kurs pro nové družinové rádce.

V roce 1991 a 1993 proběhl v celé republice Svojsíkův závod. Chlapecká i dívčí hlídka se po oba roky probojovala přes okresní kolo až do kola krajského.

Také světlušky a vlčata měli v roce 1994 svůj závod a i oni se velmi dobře umístili v okresním kole.

A tady prozatím končí třičtvrtě století života junáků na Vsetíně. Jen tady, na papíře, stručně povypisované z dobových materiálů a vzpomínek pamětníků, z nesmírné spousty událostí, které se staly a které se snad díky dalším generacím ještě stanou, na té ne vždy jednoduché, ale vždy krásné cestě jménem -

SKAUTING.

Vydala středisková rada Junáka Vsetín spolu s 36. klubem OS Portáši
u příležitosti výstavy k 75. výročí skautingu na Vsetíně 25. 3. 1995

grafické listy: skautský výtvarník Ladislav Rusek - Šaman

Pouze pro vnitřní potřebu!

Děkujeme všem, kteří se podíleli na vydání almanachu ať už shromážděním informací, vytvořením rukopisu, nebo jeho přepsáním.

grafická úprava: Martin Exod Bambuch ©
